Transcribed from a manuscript of Tammanna Viresalingam Naidugaru Balapeta, Masulipatam in 1917-18.

RC No 539

గరలపురీశాజ్ఞైత లక్షణగ్రంథము

కం॥ శ్రీ రజతశైలమందిర।
సారసభవ దివిజముఖ్యసన్నుతవిభవా।
దారనిరాముయుయభవశుభ।
కారణ వేదప్రకాశ గరళపురీశా ॥ ౧ ॥

గీ॥ అవధరింపుము దేవ నిజాజ్ఞైతముగ।
లక్షణగ్రంథ మొనరింతు లలిత లక్ష్య।
ణప్రతిపాదిత లక్ష్మములతోఁడ నవ్య కావ్య।
రచన మిరవందు బుధులు వర్ణనలు గాయు ॥ ౨ ॥

కం॥ యతులును గణములు ప్రాసము।
లమలంబుగ సంధి విధులు లక్షణఫలముల్।
వివరాం(ధ్ర)మహామ వెల్లఁగ।
చెవు రవ వివరింతు సుకవిజాలము మెచ్చన్ ॥ ౩ ॥

కం॥ కొందరు యతుమైదండురు।
కొందరు పదియుందురవియు।
గానకొనక మదిఁ బొందుగఁ బంచాదశవపు।
లందముగ ఘటింతు సుకవులు వినని పొగడన్ ॥ ౪ ॥

కం॥ విశ్రాంతి విరమయతివళ్లి।

విశ్రమ విరతి యు విరామ విరమణ విశ్రా

మ శ్రాంతము అనెడి పేరులు.

విశ్రుతమయు గయు తిరమొంము విమల చరిత్రా ॥ ౫ ॥

వ॥ వెండియు శబ్దానుశాసనాదికవులు ప్రయోగించిన యతులెవ్వనినా.

౧. శుద్ధస్వరయతి.
౨ స్వర(ప్ర)ధానయతి
౩ ఉభయస్వర(ప్ర)ధానయతి.
౪ స్వరసంబంధయతి.
౫ వృద్ధిస్వరయతి.
౬ గూఢస్వరయతి.
౭ ఋయతి.
౮ ఋత్వపోతంయతి.
౯ ఋత్వయతి.
౧౦ నిమిత్తయతి
౧౧ సంయుక్తయతి.
౧౨ వర్గయతి.
౧౩ బిందుయతి.
౧౪ దేశ్యనిత్యసమాసయతి.
౧౫ ఖావిడెయతి
౧౬ చక్కటియతి.
౧౭ భిన్నవర్ణయతి.
౧౮ మకారయతి.
౧౯ అభేదయతి.
౨౦ అభేదవర్గయతి.
౨౧ పొంకారసంధియతి
౨౨ వికల్పయతి.
౨౩ సరసయతి
౨౪ అనునాసికయతి
౨౫ తద్భవయతి.
౨౬ ఎక్కటియతి.
౨౭ ప్రాంత్యయతి.
౨౮ భిన్నయతి.
౨౯ ప్రత్యేకయతి-
౩౦ చిత్రయతి-
౩౧ శకంధుయతి-

౩౨. ఋస్నమాంసయతి.

౩౩ ప్రాదియతి

౩౪ ఆదేశయతి

౩౫ అఖండయతి.

౩౬ శబ్దద్వయసవర్ణయతి.

౩౭ అత్వంయసంధియతి.

౩౮ విభాగయతి.

౩౯ ప్లుతయతి.

౪౦ ఉభయప్లుతయతి.

౪౧ ఆగమయతి.

౪౨ చతుర్థవిభక్తియతి.

౪౩ పంచమవిభక్తియతి.

౪౪ (ప్ర)భునామయతి.

౪౫ మి(శ్ర)యతి.

౪౬ ప్రాసయతి.

౪౭ అభేదవరయుక్తయతి.

౪౮ అనుస్వారసంయుక్త ప్రాసయతి.

౪౯ సంయుక్తోష్మసవర్ణయతి.

౫౦ సమయతి.

యుగపంచాదశ విధంబులయ్యె. నవి(ర)ముంబునవివ

రించెద. యతులయొక్క స్వరూపలక్షణ

క్రమానుసరణిక..

సంస్కృ-యతులపేరు. ।యతిలక్షణపద్యములు.

1 శుద్ధస్వరయతి. కం॥ స్వరదచ్చులు పొల్లులతోం

చెరయక వేర్వేరనిలచి పెంపొందినభా.

సుర త్రై(తి) దనరు శుద్ధ

స్వరయతి యనజెల్లు బాలచ లలామా॥1

2 స్వరప్రధానయతి॥ గీ॥ గరిమతో నచ్చు పొల్లులు గలసి సంధి

యైనదత్సంధి వొందిన నరియు నుస్వ

రప్రధానంబు లందురు రాజీవముగ

విలాని తొల్లి సగరలఘ్పరి నివాసా॥ 2

3 ఉభయస్వరప్రధానయతి. గీ॥ ఇరుదెసల గల్లు పొల్లుల చెరసి యచ్చు

లను పంబుగ వమరిచిన లరమించ.

నదియు నుభయస్వరప్రధానాఖ్య జెల్లు.

గరలఘ్పరి ధాము నిష్ఠామ కాన్త్ర సామా॥

స్వరసంబంధయతి. క॥ వరవాలయు పొల్లైకొని.

వరుసర్గుణిత(క)మమున

పడులుంచినసిద్ధరస్వరసంబంధంబగు

కరిచర్మాంబర వమెంత గరలఘ్పరిత.

యతుల యొక్క స్వరూపలక్ష్యములక్రమానుసరణిక.

సంఖ్య। యతులపేర్లు। యతిలక్ష్యపద్యములు।

౧ శుద్ధస్వరయతి। అమితనిర్జరగంధర్వ ఆగమార్థ।
ఇనతనూభవమదనాశయీశ్వరేశ.
అరగధరనుతపాదముఖ్యయజ్ఞా
నాంఖ్య। గరళఘురధామయనగలక్ష్యం
బులయ్యె.. ౧..

౨ స్వరప్రధానయతి గీ.. అజరవందితశరణాశాంకధరణ
(ఇ)భసురాపాంత దవితము సేం(ద్ర) వినుత
ఉరుతరనిధానరజతశైలాపమాన।
గరలప్రరిధామయనగలక్ష్యంబులయ్యెం

3 ఉభయస్వరప్రధానయతి। గీ.. ఆదిసురమునిసంగఘోరాదిభంగ।
దానగంధర్వ సురపోషదొంతుభూప.
దొ(గ)సింధునిషంగగంగోత్తమాంగ।
గరలప్రరిధామయనగలక్ష్యంబులయ్యె..3

౪ స్వరసంబంధయతి। క.. హారితనూభవ మదశిక్షయమరదక్ష
హోమధరాధరజాంధిశయనజనాశ।
హలతభంగబ్జాప్తశశినే(త్ర)యురుబర(త్ర)
గరలప్రరిధామయనగలక్ష్యంబులయ్యె..౪

లక్షణ

౭ వృద్ధిస్వరయతి. గీ.. — వనరసంస్మృత పనసంధులుండు వేళ
నదన్తయము పై నివచ్చు శబ్దాతివ(ర)
గడియు వ(ర)త మత్వంబు గడియు రెంటి,
నదియు వృద్ధిస్వరము(డు) మదనవైరి

౮ గూఢస్వరయతి. క.. స్వరముల సాంతంబుల తొ
మృధువృగసద్దైన వర్ణముల కెత్వంబుల్,
బరగు నది తెలియ గూఢ
స్వరయతి యన దగు గిరిం(ద్ర)జా హృదయేశా

౯ ఋయతి - పలితరముగ పొల్లులకుం,
దలునైన సుస్థిరమైన దగ
ఋత్వంబంతయు నిత్యమె తపు వముల తొ
చలు లవదగు ఋయతి యనగ జలధినిషంగా..

ఋత్వసంహితయతి.. క స్వరసంబంధములకుఁ
జోరజాల నివ్యంజనములుం సలుడుల నొండే
వినఁ, వరయు అవిత్వత్వంబులు.
బరగిన ఋత్వసంహితమం(డ్రు) పరమేశ శివా..

ఋత్వనిమిత్తయతి. గీ.. రంగు మీరంగ నెట్టి(ష) వర్ణ(ణ)ములకైన,
నందము గను మహానియతి జెల్లు,
సుకవి సమ్మతముగా ను-
నదియు ఋత్వనిమిత్తంబటం(డ్రు) రేభవా

లక్ష్య-

౫ వృద్ధిస్వరయతి. గీ॥ అచలజాపూత సకలలోకేశనేత.
ఇందురాజిత శీర్షభోగైకహార్ష.
ఉ ద్వదంబుజ చరణాప దాఘ హారణ.
గరళపురధామ మయిన గలక్ష్యంబులయ్యె॥

౬ గూంఢస్వరయతి. గీ॥ అసురసంహారమూర్తి
ఆహావిభూషణా జాలవెదెండహాల.
అబ్జకరధాంగ వరసుమసాంనుషంగ
గరళపురివాసయున గలక్ష్యంబులయ్యె

౭ బు యతి. ఇందుచందనరుచిదేహ వృషభవాహ.
ఈశితసమస్తగుణజాత బుష్టిపవంత.
హీరకవతెజరజత వృగకరాబ్జ
గరళపురిధామమయిన గలక్ష్యంబులయ్యె.

౮ బువ్వ వికల్ప యతి. గీ॥ పాయువయుజాద్యంక్షశౌర్యదారివవిపక్ష.
శ్రీకరవిలాసంధరవాసకృత్తివాస.
గరళపురివాసయున గలక్ష్యంబులయ్యె॥

బువ్వనిమిత్తయతి. గీ॥ న్నవ్వలోలుపఘునచర్సవ్వధులక్ష్మిర్ష.
భృగుజవాదరయాంబుజాప.
వృత్తిసౌభాగ్యధామ మదుప్తతి శివరావ.
గరళపురివాసయునగలక్ష్యంబులయ్యెను॥

౧౦ సమయతి. గీ॥ అరిదినెంయక్షరమునకైయక్షరంబైన్నె
రతిమీరంగయతినిల్పుభూకాంతనాథ
సమయతియందురెంచలాకనేకువెల్ల
గరళపూరాంగభూషసంహారకయుషదూరా॥౧౦॥

౧౧ సంయుక్తయతి. గీ॥ అంచితంబున రెండుమూండక్షరములు
గలసియుండిన నూలువక్కలిరెంయతియు
సర్వసంయుక్తయతియగు నందనర్భ
గరళప్రతిఘామనిష్ఠాంవుకాంతసోమ॥ ౧౧

౧౨ వర్గయతి. క॥ అనునాసికములవదలయు
ధనరుగనొక్కటికినొకటితమతమనాళ్లన్
దనరును వర్గయతులనా
మనసిజగర్వాపహారమహాదానారా॥౧౨॥

౧౩ బిందుయతి. ॥క॥ పరుసనునాసికములకున్
కరమురుదుగవర్గపంచకములదువ్వులన్.
బెదసినను విరతిజెల్లును.
ధరబిందువిరామమునగద్దైత్వవినాశా। ౧౩

౧౪-౧౭ పోలికయతి. క॥ అతిశుక్లంబుగకృషులందున
పెలుపొందగనగు ముకారములకున్
పృపృఋమ్ములవిలసిల్లజెల్లు పోలిక.
వశియునగరఘువివహారవరగుణదేశా॥

లక్ష్య.

౧౦ సమయతి — గీ॥ కామితార్థ ప్రదాయక కనకశైల.
చాపశరధి బ్రహ్మ శుభ్రాంగ్న వారుకల.
తపగరళ పురిధాముడనగలక్ష్యంబుల
చెప్పె॥ ౧౦॥ . . . . . .

౧౧ సంయుక్తయతి. గీ॥ శ్రీశైలగిరివరజామనస్సంశిజాకర..
ప్రమథగణనాథ.

౧౨ వర్గయతి — గీ॥ గరుడగంధర్వకింనరఖచరపాల.
సంకాశమహితయోగప్రకాశ.
గంధగజచర్మకలితాంగకలితభంగ
గరళపురిధామయనగలక్ష్యంబులచెప్పె

౧౩ బిందుయతి — గీ॥ నక్షుసుధాధిపధనమందారనగగి
~~[illegible]~~
శ్రీప్రకాశశశాంకమందసమహాంశ
~~[illegible]~~

పదనభస్సవివేపశుభ(ప్ర)తాప.
గరళపురిధాముడనగలక్ష్యంబులచెప్పె

౧౪ ప్రాసయతి — గీ॥ భూసురేంద్రులసంతోషమునను
గాంచి పూజగొనువేలకామార్థములు
నొసంగు బ్రాహ్మకల్యాణకరయుతము
~~[illegible]~~ నుదహాహ॥ గరళ॥ . . .

౧౫ చక్కటియతి. గీ॥ వర్ణయుండగ పుష్పుబుబులవర్ణ
లకు, శృంగసహితమకారంబు జెల్లువిర
తి, యదియు చక్కటియతియందు రా
ర్యు వెల్లభద్రగరలపురాధీశ పార్వతీశ॥

౧౬ భిన్నవర్గయతి. కం॥ ఏవవర్గము బి రుపులను-
విత ఖంబుగ నొందిన నాల విడపింపగనది
శ్రుత్వబారసవర్గయతియగు.
సతతారాయుగ పార్వతిమనోహరభర్గా॥

౧౭ మకారయతి॥ క॥ యరలవలును శషసహాక్రం
మరబిందుయుతంబులగుచు.
మానితగతివర్ణ్రమునకు.
విరతియగునదివిధిగనెంచగమకారవిశ్రుతము

౧౮ అభేదయతి. క॥ శ్రీహ॥ లళలకు లడలకు వబలకు.
నలరంగనభేదవిరతియొస్తైరా శివుకు
విలసింపగ హాటహాటకికలుషకలుష
తమోహరశరగరశ్రపురహా॥ ౧౮॥

౧౯ అభేదవర్గయతి. క॥ సుతియుంచగ పఫబభలకు
యతిశయముగ పాకుపాకు యతిశా
పింపక్, మతివేనిభేదవర్గవి.
రతియగు గరలప్పురవిహారరతిపతివిరాగా

లక్ష్య

చక్రపతియతి. ॥గీ॥ పూజితామరగణజాలభూరికీల-
మునివధూలోలునరవంద్యభూతహారు.
మూషకార్య మనోహరభోగసార
గరలపూరిధాముడనగ లక్ష్యంబు లవెవ్వ.

౧౬ భిన్నవర్గయతి. మ॥ కనగా లక్ష్యములవెవ్వ సజ్జనమనః
కంజార్కబాణేందు వుండనసారంగరాజ్జు.
సఘృణసావరదోర్గరువులుఁ.
ధనత్రపల్లుణవాసరక్షితసుధాంధసంఘు
రాజాయుకే.

౧౭॥ పకారయతి. గీ॥ మహితసేవకాయువిబుధసంయమసహో
యు. మహవిదారణశైలసంహారకుల.
మాంధవాస్త్రకేనాశత్రిపురసంహారమహేశ.
గరలపూరిసాధ్యయుడగలక్ష్యంబు లవెవ్వ.

౧౮. అభేదయతి.॥ గీ॥ వామదేవదినభాంధవవేదర.
శాస్త్రప్రభావదేవలవితవిభవ.
డమరుకాంకవతాని. లలనామనోహర.
యనగలక్ష్యమవెవ్వనార్యవేంచా॥

౧౯ అభేదవర్గయతి. వనజభవమౌనిసంనుతపార్వతీశ.
వాసవార్చితకల్యాణఫలదమహేమ.
వరదయుంకితాశయాబ్జభరితకులు.
గరళపూరిధావయుడన గలక్ష్యంబులవెవ్వ॥

౨౦ హాకారసంధియతి. గీ॥ తెరిచూడ తకార రకార పొల్లు
లకును హాకారంబు సంధిన్మైల వితవృత్తి
తవర్ణంబులకు యతులుంచునది
హాకారసంధి విరతి యండ్రు గరళపురారా

౨౧ వికల్పయతి. క॥ విడువక పొల్లుల తొడుత
వెరవక ననునాసికంబు వెనవెనవిపుల్
విడిచెన్మైరా గ్రోంచినయపుడు రరిగవికల్ప
విరతియండ్రు మహేశా॥ ౨౧..

౨౨ సరసయతి. క॥ మరగబశజములు శషసలు.
చెరరసిన యుమాంలాంక్యుటి కొకటి పెంపొం
దిన ధర సరసి విరతియనదగు
కరిచర్మాంబర మహేశ గరళపురారా.

౨౩ అనునాసికయతి. గీ॥ వరుస వర్గ వర్ణ ధ్వని ధడ ధ వాక్షరము
లు-బిందుపులు దాపలను-గల్గువెలెలందు.
నరలు యతి. జెల్లు తగ ననునాసికాఖ్య-
విరతి యగు సర్వలోకేశ (వృ)జ నివాసా.

౨౪. తద్భవయతి. వయద మను తోయు జ్ఞవర్ణవులనకు
రాగోంచగ, ననాలు విరతియగును నయము
తొడు. నది యుతద్భవంబులం జూరుసుకవులు
గరళపురిమహేశ గగనకేశా॥ ౨౪.

లక్ష్యం.

౧౦ హకారసంధియతి॥ గీ॥ కవిత గుణాఢ్యాత భోగిభూషణ
యుసమేత। అద్భుతాకారశ(త్ర)ప్రోత్థితవి
హార। హరబిడౌజదినరంఘుడవు హేశ।
గరళపురివాసయనగ లక్ష్యంబులయ్యె॥

౧౧ వికల్పయతి॥ కం॥ నాగధినజవిదారవన్నసుగసుహార।
శ్యామజతసోమవరకుభ్రన్నపాపధావ।
దివిజగంధర్వగరుడవర్ణన్నరజాల।
గరళపురిధాముడనగ లక్ష్యంబులయ్యె।

౧౨ సరసయతి। కం। చంద్రునిపోపి పొందుసారగం(ధి)।
జలధితరంగోరశేషభూంఘణ(తి)ని(వి)।
హానిహాయతంక్రియపాదకాయజవిహార।
గరళపురిధామయుండనగ లక్ష్యంబులయ్యె॥

౧౩ అనునాసిక. క॥ విలసిల్లలక్ష్మీనిగుకరం।
దలరుండవహారినాదురిత నాశముహారం।
చలజామమెవల్పురుహాతం।
డిలమేషుపదనక్ష్యకరప్రణశివహాయనగమం।

౧౪ ఋత్వయతి। గీ। నగసుతాధీశ మహత విజ్ఞానకేంశ।
నాగభూషణకవిత(ప్ర)జ్ఞా(ప్ర)భావ।
వరసుకర్షీర(ప్ర)తిజ్ఞా(ప్ర)కాశ
గరళపురివాసయనగ లక్ష్యంబులయ్యె.

లక్షణ.

౨౫ యుక్తయతి. గీ॥ బండి రాకు నం బండి రా ప్రభు

భూరమగను, రేఫకును రేఫ యతి గూర్చ ప్రగ

ణమగు. నదియు యుక్త యతి యగుం

దురఖిల కవులు. కమలబాంధవ సంకాశ

౨౬ గీ॥ క్షితి సుధాకర వేమి నబాని సార వృత్తి,

సుకవి కెక్కటి విరతి యెతా నొసరమౌని.

నదియు నూష్మ విరమ గాంచె బయంధ్రక

వులు. గగన కేశ కీశాంకమౌంగ గరళపుర హరా.

౨౭ భిన్నయతి. గీ॥ అతిశయంబుగ జగన మధ్యనందు,

నెలమిగు డుసు నను. విలసిల్లి,

నిత్యము చగుగ్గు పుడమున లాంఛనాకులు

నుతించె. నదియు భిన్న విరతి యగు.

రక్షితాశ్రితా..

౨౮ ప్రత్యేక యతి. క॥ వెరయు పదంబుల మీంద లు,

నరదు గనదియె నడి శబ్దములదియులా

న ౯, బరగ రాకుండిన. యతి.

గరిమను ప్రత్యేక విరతి గరళపుర హరా.

౨౯ చిత్రయతి. క॥ ధర గొజ్జాతర వులనకు. యరవుగను కవళ్ల

ము యంతు లుంచు దురు. చిత్రయతి యణం

చుము. కరుణాకర ఛవశినాశ గరళపుర హరా

లక్ష్యం-

౨౫ యక్షయతి॥ గీ॥ ముఖము ఛేదించి దక్షుని మదము
గొంచి. రజతంబైన కీర్తిసారంబు గాంచి.
రక్షణజేసెడి పగతుల రంతుల నాచె.
గరళపురి నాథుడనగ లక్ష్యంబులయ్యె

౨౬॥ పూర్ణయతి। గీ॥ శమన దుర్గర్వభంగ కరసాకతాంగ।
సామజాజిన చేలమూర్తి కవిపాల।
మదివర్ధస్వామి గరళపుర శాంతశీల।
గరళపురిధామ. యనగ లక్ష్యంబులయ్యె।

౨౭ భిన్నయతి॥ గీ॥ కెరలు దిసల శిరులను ఖండపజేసె।
నెలమిపరకార్యములను ఘటింపజేసె।
నిలుచు తన మహిమంబు జనింపజేసె।
గరళపురి నాథుడనగ లక్ష్యంబులయ్యె

౨౮ ప్రోక్తైకయతి॥ గీ॥ ఆర్యులను. బ్రోచు. గుణములుల్లవి
యుటుంచు। శివగనుపింప మించినల్లి
విలాస। మనుచు బుధులు నుతించగా తన
రెప్పవిని। గరళపురివాసుడనగ లక్ష్యంబుల

౨౯ చిత్రయతి॥ గీ. కలిత భుజగేంద్ర హార ప్రజ్ఞానుసార,
అమరో మండలధామ యుజ్ఞప్రకామ।
గానలోలవమోక యుజ్ఞప్రకాశ.
గరళపురిధాముడనగ లక్ష్యంబులయ్యె।

30. శకష్ఠయతి॥ గీ॥ గురుడు గ పతంజలి. మునిమకు
టము వయి, సారమంజరి కుద్దాల. శబ్దముల
ను. పరశువేదండ సారఙ్గ పదములెల్ల,
. నరుశకంధుయతియు ననుభవముమునకు

31. జస్తుమానయతి. గీ॥ సరసమొదవగ జసమానసములెల్ల
సాధులు సురాదులును జెల్లు సార్వవేంచనని
యము వివరింప జస్సమాసాభ్యవిరతి,
షున వృరావేశ ఘూంతాశ గరలపురశా,

32. ప్రాదియతి. క॥ ప్రాదులందులరెన్ని శబ్దములలనఘు
ల. కనుగదిలనయపుడు. ప్రకటితముగ,
హల్లులకునచ్చులకు. ౧మ తిజెల్లునందు.
నదియు ప్రాదివిరతి. యండ్రు మదనవైరి

33. ఆదేశయతి॥ గీ॥ సరస వృత్తిని. ధ్వాంతాది శబ్దములకు,
హల్లునచ్చును విరతికి జెల్లుక్రమము,
అదియు నాదేశవిరతి మంబండ్రు కవులు,
కంజ పేశ తేకోంతి సంకాశ గరలపురశా,

34. అఖండయతి॥ ద్వ్యంగంబుగ సమాసంబులందు. శబ్ద,
యుంగము గాంచి యఖండంపనొనరునట్టి,
పదములన ఖండమండ్రు నేర్పరులు.
నచ్చు హల్లులకు. పడిజెల్లు కాంతాద్వయద్యస

లక్ష్మ

30 శరక్షుదుయతి. గీ॥ అమితసద్గుణానిత్యవేదండదైత్య
హరణాలోకనప్రశస్తసారంగహస్త.
చిరదయాపాంగ్వీదఘభుజగమంజీరపాద
గరళపురిధాము. దనగలక్ష్మీంబులివియే

31 జష్ణవంసయతి. గీ॥ నాకనాకయువరదనిరామ
యాంగ, ఆగిలలక్ష్మణారాజితసంతతము
హేమా, ఈశ్వరపినాధరసదనేకవర్గ,
గరళపురివాసయనగలక్ష్మీంబులివియే

32 త్రా వియతి. గీ॥ ప్రాంచుగణానేకసద్భక్తపారిజాత
పారివాంయాంఘ్రిపచరణాసమస్తభరణా.
ప్రాప్తవిందుకలాపసురాద్రిబాహు.
గరళపురిధాముడనగలక్ష్మీంబులివియే

33 ఆదెశయతి. గీ ఇందుభూషణావధ్యయద్వపసాల
దనమందారపాండురద్యుపశమన.
హాతమహాదేవచక్రసమాంపరూప.
గరళపురిధాముడనగలక్ష్మీంబులివియే

34, అఖండయతి॥ గీ॥ అంధకాసురహరణమహేశ
డతెజ. హంసవాహనవినుతజనార్ధనా
స్త్రా. శాంతభవభస్మలిప్తభాస్వరశరీర.
గరళపురిధాముడనగలక్ష్మీంబులివియే.

లక్షణ

35॥ శబ్దద్వయయతి. క్రమముతోంయుక్తసశబ్ద
బ్దములమీంద। అచ్చులడిగినరెంటికినమరు
విరతి. యదియుశబ్దద్వయంబంచు రాదరువు
వెల్లకామసేయుకగుణశ్లోక గరవుర్శా॥

36 సవర్ణయతి॥ గీ॥ విరమునను సవర్ణమునదు. జెందిదసవర్ణ
మునకు సంధియున్నైయుండిమొనసినర్పు।
డడిసవర్ణవిరామంబుయుండుబుధులు
గరలకెంధ్రరవరమెశగగనకెశ॥

37 అవ్యయసంధియతి॥ ఘనియని తెంపు. సంధితోనన
సిబరగి। నట్టిసంధికీనుభయంబునమర
జెల్లు. నదియునవ్యయసందియుయండ్రుబు
ధులు। కతి. నద్వైత్యం(ద) మదనాశగరవుర్శా॥

38. విభాగయతి. గీ॥ పరగపరిమాణబాధకత్వంబువెనగి
వెలయునర్పు)డువాల్లుకువిరజెల్లు।
నతనిసింహాపనదివిభా[illegible]గరిమెనండ్ర
కవులెల్లగరలవురాధినాథా।

39 ప్లుతయతి॥ గీ॥ మహినియొకమాం(త్ర)లఘువు ద్వి
మాం(త్ర) గురువు। ప్లులుమూంరత్రిమాం(త్ర)యు
ప్లుతంయు నదియు, శుభయుమునకునుయు
తియుగునెరవుగాంగనట్టివిరమంబుప్లుతంయుతియు
నగబరుగుం॥

లక్ష్య

3౭ శబ్దద్వయయతి. గీ॥ అనుపమస్ఫూర్తి దగు నిత్యమృత్యుంజయు
సేవ. తరుమగా. జెమునికనస్మదన్వయ
బుమ్మదిజెంత ౹ వయు పార్వతీహృదయ
రమణా। గరళపురిధామ. యనగ లక్ష్యంబుల
వెల్గు॥

3౬ సవర్ణయతి. గీ॥ సాంబ [illegible] శంకర సకలభోగాతిరేక
సానురాగ పరాత్పర శమన దమ.
పామదమునేం(ది) వరదమ హృత్ప్రభావ
గరళపురిధాముడన గలక్ష్యంబులవెల్గు॥

3౯ అవ్యయసంధియతి॥ గీ॥ ఇలను తనపాదములు నమ్మిరెని
వాని, శివ తోం బ్రోచు గర్వించి రెని మదవి.
భంజనము నర్పు మహిమంబు బాసిల్లంగ.
గరళపురివాసుడన గలక్ష్యంబులవెల్గు।

3౫. విభాగయతి. ఎవ్వెలమి కానుక గాబారెడసి మొంక్కు
తీవి గను పింఛ గను. వృష్టి పెళవద్దు।
భక్తజనులకేళ్ళు హా శ్వర్యమునను.
గరళపురిధాముడన గలక్ష్యంబులవెల్గు॥

3౯. ప్లుతయతి॥ గీ॥ అఖిలవేదాన్తభాండ గర్భిమహేశా.
పరమపావన భ(ద్ర)రూప గిరిశయంబుజావ్యవ
వినుతపాపాన గెశ.
గరళపురిధాముడన గలక్ష్యంబులవెల్గు॥

.. లక్షణా..

౪౦॥ ఉభయప్లుతయతి॥ క॥ వివృతంబుల వాళ్లుల పైప్లుతము
మిరువది సగణ్ణనెని బుధులు నుతింపుర్।
క్షితిలోన జెళ్లును భయప్లుతయతి
యను నాము వాళ్ళ భూసుతగణశా॥

౪౧॥ ఆగమయతి॥ గీ॥ అవనిసరసురాలు జవరాలునైదుంవ.రా
లు మొదలు శబ్దరాజికెల్ల। చెలగి వాళ్ళునచ్చుజె
ళ్ళు విశ్రాంతికెనదియు నాగమం యందుభర్గా

౪౨ చతుర్థి విభక్తి॥ గీ॥ ప్రకటితస్ఫూర్తి తోన చతుర్థి నిదూంచి.
కంబుగా వింపుకైయను నక్షరమునకు।
సాధువిరతి రచ్చి విశ్రమము. చెల్లునది.
చతుర్థి విభక్తియయుండ్రు భర్గా॥

౪౩॥ పంచమ విభక్తి॥ గీ॥ పంచమీ విభక్తిబలుకగా మురకన్న
కంటె యనెడి పదయుగంబు నకును।
వాళ్లునచ్చు విరతి జెల్లునెలా నది పంచమీవి
భక్తియయతి సమృద్ధి మహా మా॥

౪౪ ప్రభునామ॥ గీ॥ పదుల నమర్చ్యయు నిందుడు పదము
లకును। సంధికైనను రెంట విశ్రాంతిజెల్లు.
నది ప్రభునామయతి. యుండ్రు ధవళకవులు.
గరివితారాతి బలనాశ గర పురహా॥

.. లక్ష్య ..

౪౦॥ గీ॥ సకలకల్యాణ గుణగణా శమన భంజన.
నామము నీశ్వర సుందర వరదాలసన్న.
శుభ శైలాం(గ్ర) తమోత్సృమణి వసహోన.
గరళపురివాస యనగ లక్ష్యంబుల వెల్గు.

౪౧ ఆగమమయుడు॥ గీ॥ అందము గతాపసుల జవరాండ్రు దగిలి
మహానికారెక లోకపు ద్వారాలకేగె.
సకలలోకంబులెల్ల నిస్తం(ద్ర)మహిమ.
గరళపురి ధామయనగ లక్ష్యంబుల వెల్గు.

౪౨ చతుర్థవిభక్త్యయుడు॥ గీ॥ అరసిభక్తుల బ్రోచుటకై మహేశ
రాశి. మునమించ దీనులకై మహోష్ణ.
భాగమయుమ పరంగణ భూమినిచ్చె.
గరళపురి ధాముడనగ లక్ష్యంబుల వెల్గు.

౪౩॥ పంచమవిభక్త్య॥ గీ॥ పారి విరించిద్రుమంబులకంటెమేలు.
గరిసితకొంటె సూర్యులకన్న రచుల
బరగు వాడు చరాచర పాలకుండు
గరళపురినాథుడనగ లక్ష్యంబుల వెల్గు.

౪౪ ప్రథమనామ గీ॥ రజితగిరినాయకుడు శంకరాయయంచు.
నతని పట్టపు దేవి గౌరమ్మ యనుచు.
బలుకు వారికి- సకలసౌభాగ్యమిచ్చు
గరళపురి ధాముడనగ లక్ష్యంబుల వెల్గు.

: లక్షణ :

౪౫॥ దైత్యనిత్యసమాస యతి॥ గీ॥ పృథివి (గి)చ్చుర యక్కర
పెచ్చురయును. సారథి (గ్రి)క్కిరింతలుయయును
మూపరయును. పదము యుప్పుల పాళ్ళల
బరగునడియు. దైత్యనిత్యసమాసంబు దేవదేవా.

౪౬ ప్రాసయతి॥ గీ॥ సరసగీతసేనసంగీతపదములు ~~[illegible]~~ విర
కలయున్నమతియుంబుధులు. ప్రాసముం
బెళ్ళుబాగు గొనుకెంక్కు.
చరణమునకుగ రఘుపతి విహారా.

౪౭ మి(శ్ర)యతి॥ గీ॥ పెత్తెతానెక్కు విరతిశ్లేషెక్కు ప్రేమతోయు
గదిసియున్న (ప్ర)కారంబు గారవించు.
నదియు మి(శ్ర) విరామంబు యంత్రంబుధులు
కవితవాసకృతి విశేష. గరపురీశా॥

౪౮. అనుస్వార సంయుక్తప్రాసయతి॥ కం॥ అమరగణంబులకు
ను సంభ్రమమయిన. సౌభాగ్యములు నిరంతరి మొసగి
రమణుడ ~~[illegible]~~ విచ్చెయునినను (ప్ర)మమయున
లక్ష్యంబుల తోయ గరపురీశా॥

౪౯॥ అభేదవర్ణయతి క్కచ్చె యతి. కం॥ స్థిరభాగ్యమొసగుస
కలాక్షర రూపక నిస్పుదల తము సాంద్ర వృత్తి.
పురహరు రమేశ దయాకరయు నలక్ష్యంబు లయ్యె
గరలపురీశా॥

౫౦॥ సంయుక్తాక్షర సంహార(ధ)యతి॥ కం॥ గురుముఖముదవెడలిన
విరమణవిధములను యవివరించితి యా. సురవు తిసత్పా
నానకరి చర్మాంబర ముపేంశ గరలపురీశా॥

॥ లక్ష్య ॥

౪౦ దేశ్యనిత్యసమాసయతి ॥ గీ ॥ ఇలమి భూ మండలమున
(గ్రీ) క్కి రి. కిరణ్ల్లు । అపోశకులములనెల్ల (గ) వురవ
చి· భ(ద్ర) జయము నకుమించ భూంపకులు వో
గడ । గరళపురినాథుడన గలక్ష్యంబులద్ది

౪౧ ప్రాసయతి ॥ గీ ॥ ఫాలనే (త్ర) ఫురాసురజాలజ (త్ర)
పార్వతీలోలగరుడగంధర్వపాల ।
యతుక్రూరాస్త్ర (త్ర) కవిత పలక్రుగా
గరలపురిధాముడన గలక్ష్యంబులవెలు ।

౪౨ మిశ్రయతి । గీ ॥ త్రాంచనారకణ్య మతలసత్రా(ప్ర)థ చిత్ర
భ్రాన్తి విరహితశితకరు (గ్రా)జ గాంగ
(ధ్ర)ము రతర్వత మాలయుభ్రమరకవితగర
ళపురివాస

౪౩ అనుస్వారసంయుక్త (ప్రా)దియతి ।

అభేదవరయక్షరైయతి ॥

సంయుక్తోద్ధ్యసంపూర్ణయతి ।

ప్రాస విషయము.

౧ పూర్ణబిందు ప్రాసంబును.
౨ అర్థబిందు ప్రాసంబును.
3 సబిందు నిర్బిందు ప్రాసంబును.
౪ ద్వివిధ ప్రాసంబును.
౫ అనునాసిక ప్రాసంబును.
౬ స
౭ స్వవర్గజ ప్రాసం
౮ సం.
౯ లఘుయకార ప్రాసంబును.
౧౦ ఋకార ప్రాసంబును.
౧౧ సంయుక్త ప్రాసంబును.
౧౨ సంయుతాసంయుత ప్రాసం.
౧3 సంధిగత ప్రాసంబును.
౧౪ లఘుద్వికార ప్రాసంబును.
౧౫ వికల్ప ప్రాసంబును.
౧౬ ఋయుక్త ప్రాసంబును.
౧౭ ప్రాసమైత్రి ప్రాసంబు.
౧౮ లఘు ద్విత్వ ప్రాసంబు.
౧౯ స్వరయుక్త ప్రాసంబు.

౨౦ సుకర ప్రాసంబు
౨౧ దుష్కర ప్రాసంబు.
౨౨ ద్వి ప్రాసంబు.
౨3 త్రి ప్రాసంబు
౨౪ చతుః ప్రాసంబు.
౨౫ అనుప్రాసంబు
౨౬ అంత్య ప్రాసంబు.

ఈ షడ్వింశతి ప్రకారంబుల వెన్క. సవిస్తరంబున తెల్గు లక్ష్యంబులు వివరించెద॥

౧. పూర్ణబిందుప్రాసం. గీ॥ వెరపు మీఁరంగ ప్రాసలుండు-
బోలు. తగ నవర్ణంబులకు నెల్ల దావులలను
బిందువులు నిల్పు నది పూర్ణబిందువనెడి
ప్రాసము గు సర్వలోకేశ పార్వతీశా॥

౨. అర్ధబిందు. గీ॥ అరతయుప్రాసంబులకు నెల్ల నర్ధబిందు
యుక్తమెశ్వరప్రాసంబు లాడశెనెని.
నదియు నరసున్నలను గూడిన ప్రాస
మగును కృతులందు గరళపూరాధినాథా॥

౪ ద్వివిధప్రాస. గీ॥ యుతి నిరేఫ గూడియులమునిసావర్ణ
రియగ మునసాల గంపదు బతమయు గ.
నుభయమునకు జెల్లు నెరపు నం ద్వివిధ
పతాప్రాస మండు దానిపార్వతీశా॥ ౪॥

3. సబిందు నిర్బిందు ప్రాస॥ గీ॥ అవనినరసున్నలుండ ఘోషార్
క్షరములు. కలరు ప్రాసంబులగు. నిడుద
క్షరములు. నడిం యుసంబిందు ని.
వనెడి ప్రాస. మగును కృతులందు
గరళపూరాధినాథా॥ 3॥

౫ అనునాసికప్రాసంబు. గీ॥ బంధువుల గల్గెను న్నయఖెర
సి పెల్లు॥లమయుండిన నవులకు
నగును ప్రాస. మదియు ననునాసికప్రాస
మంద్రు బుధులు. ఐరకరసపూసు సంశాంకగ
రఘురామా॥ ౫

లక్ష్య

౧ పూర్ణబిందు ప్రాసకు|| కం|| అంధాసుర మదహరణా సు|
దాంధిక సంఘార్చితాంఘ్రి హా శశిధర విమలాకా
ధర హంసేశ దాన వ|కంధరయు నలక్ష్మ మెచ్చు
గర శివ్వు రీశా|| ౧||

౨ అర్ధబిందు ప్రాసకు|| పేకను బదలపై వినను
పాకను ధరియించి సురులు వర్ణనకాయెన్
భ్రాంకుల మూంకుల దుర వేయన| దాకిజయం
మునుర యున్నద్ధర లక్ష్మణామ గున్|౪||

౪ || ద్వివిధ ప్రాసకు| కం|| ప్రణుతించె దనిను నాహా|
ధ్వనజుంబు నభక్తి మిరంర వార్ధనిమ త్రిన
యునభాగ్యం బాసగు మిల. మునము గనునల
క్ష్మ మెచ్చు కౌహానసగాన్|| ౫||

3 సబిందు నిర్బిందు ప్రాసకు|| కం|| చెకటి గుంగనులిరవున|
వెకువ తెంబూ నినాడు దినుల నెల్లన్|
ప్రాకటముగ రక్షించునను.
నైకొనియును లక్ష్మ మెచ్చు కౌహాననగాన్||

౯ అనునాసిక ప్రాసకు|| కం|| కిన్నర కింపురుషామర|
సన్నుత పద గరపు రీశ సంకెల్లుంబును
బ్రోవం నేర్చు నిజముగ శౌ. లంన్నను. రక్షిం
పు ~~[illegible]~~ మనగ లక్ష్మంబు మెచ్చు|| ౧౦||

॥ లక్షణ ॥

౬ ప్రాసమైత్రి. గీ॥ మొదలి ద్విత్వ మకారంబు తోడ బిందు-
యుక్తమైన బకారంబు మొనను ప్రాస॥
మునకు (శ)య్యందు రు బు ఘు యు వరుస
గర ఫురాంగణ సంహారకలు మయూరం॥౧౧॥
పవర్గజ (ప్రా)స గీ॥ పురుష బాంధవ సుధాంశుక పదములనను
నడుమని. దకారమును (ప్రా)స మిడుదురవని.
నదిరంతులను స్వవర్గము నం ప్రాసమందు బుధు
లు వరుస, గరఫురాంగణ సంహారకలు మదూరా॥౧౩॥
౨ అభేద(ప్రా)స॥ గీ॥ పరగ లక్ష్మలకులు దలకు (ప్రా)స మగును
ఫణాత్ప కవి సమ్మతంబుగ భరంతి మహాము,
నడిరువర్ధ దములుండు రిరు వనలూన
గందలూరల కృపాపేక్ష. గరపుగిరా॥ ౧౪॥
లఘు యకార ప్రాసము॥ గీ॥ జగతి నప్పలకాదేశము గుయ గార,
మునకు యకారంబు ప్రాసంబు తెల్పుదనరు చుండు.
నడిరయు వివరించు లఘు యకారాఖ్య
మనెడి(ప్రా)సమండ్రు పురాసుర(ప్రా)ణహారణా
బకార ప్రాస॥ గీ॥ రాజితప్పురాంతః (ప్ర)సారణము నందు,
(శ్రు)తి వెడి బకారమెంచి రెఫంబుతోడ ప్రాసమై
తాం తరియుండు. బు ప్రాస మనగ,
గజసురారాతి మదనారి గరపురీశా॥ ౧౫॥

ప్రాసమైత్రి... కం.. క్రమ్ముకనీచరగంబులు

కుకుభులు గాఁ బూజజేసి కొంరికరిమ్మా

ర వెమ్మక గరళపురశేవర

నెమ్మదిన లక్ష్మ మరెమ్మి నిరుపమవృత్తిక్

స్వవర్గజప్రా.. కం.. మదన మద హర శిరోధృత

సుధాకర కపాల హాస్త సుభకరవేరా..

సుదగరళన. గర మందిరకదనా (గ) హా.

యను ను ము బల్గ గాం లక్ష్మ ము గుణ్ ॥ ౧౪ ॥

అభేదప్రాస.. కం. బాలసుధాకరలాంఛిత.

చూడాంచిత గర పురశసుజ్యావరకాళి

హ్రాదమెుశనిర్జిత, కాలంతునం లక్ష్మము

నాశైవ గరలఫురశాం.. ౧౬ ..

లఘుయకారప్రా. ఉ యజూని కంఠెబుత్తియు. హాయుక

దయసేయు గరళహుళ్ళ నానియయూ..

శ్రీయనద గర్భమెహావం

బాయుత వంగునినలక్ష్మము గుని ధారి కి.

౧౦బుబుకారప్రాస.. కం.. నారుణ్య మూర్తి, గావున

శ్రీరమ్యంబైన గరళశ్రీనాథుదాగక్

ఘోరాంతరాత్మ చావగుండెన

యారుఘులను బ్రోచె ననగయుగు: లక్ష్మమునక్

॥ లక్షణా ॥

౧౧॥ సంయుక్తప్రాస॥ గీ॥ వరుస జడ్డలుగలిగిన వర్ణములకు,
వాటి వాటికే. పొందైన వర్ణములిడ సంయుక్త
ప్రాసమం(డ్రు) లాం(క్షి)కులెల్ల. కలుషసంహా
ర. వర వేంకటగిరపురీశా॥ ౧౧॥

౧౨ సంయుతాసంయుత॥ గీ॥ గిరిమ(ప్ర)థమోంతముల మీంద
కచటతపలు. వహానిదీర్ఘలుంబులలు యీ నవ
ర్ణములకు. బరులు గూండి నెనగి నిరులాంగు
ధరణోనది సంయుతాంతంబులందు
కాంతి నిజకీర్తి తారేశ గిరపురీశా॥

౧౩ సంధిగత(ప్రా)॥ గీ॥ గిరిమ(ప్ర)థమోంతముల మీందికచట
తపలు. గజడదబలగు దీర్ఘతముల గలసిన
పుడు. నదియు సంధిగతంబం(డ్రు) రార్యు
లెల్లా. వరమహావన హారికేశ తార్క్ష్యవాహ కశౌ॥

౧౪ లఘువకార(ప్రా)॥ గీ॥ కవితమైత్రిని ప్రాస్యవకార.
మెలంచు గన వర్ణంబునకు. పొందికను రహా
మున దిరయు. వితరింపు లఘువకారంబని
యంబు. కాండగర్భ వదయాంతిశ గిరపురీశా॥

౧౫ వికల్పప్రాస॥ గీ॥ సారమైత్రి గకారక కారభుల్లు. లకుసున
కారవెంచరిరుహ మైన ని(శ్రు)క పరివము గజ్జాక్షెంతాను
నుంద గును. వికల్పమదెడి. ప్రాసమం(డ్రు) న(ప్రు)కేశ
పార్వతీశ॥

సంయుక్తప్రాస.. కం॥ శుభ్రాంశు షేరణా గరళ వు. రభ్రాజ.
ద్ధ్వవనసమర రాత్రేశు సహింవో.
సాభ్ర ధునిధరశరశర. దభ్రాంగయు లుదన్న
లక్ష్మీ వహాధవ లాంగ॥

12 సంయుతాసం
ఋతుత్రాస॥ కం ఈత్రైలోక్యంబు వనినను.
నే తొలావర్ధినింభే జంప జెరును శుభే ముగ్,
భూంత గణావినుత వినువి వాంతయు నలక్ష్మీవు
రావెవ్వకో తానన గాక్ (--- ౨౪॥

13. సంధిగత॥ కం॥ రం గులలరదను దనినాం.
కుంగరు ణాను భ్రాగ్వి మువుల్క
కు ధరాలయు సారంగ ధళ గరళ
ఫ్రాంగు మన లక్ష్మీ వుచెవ్వనీ బు ఘుతోనన గాంగ్

14॥ లఘువకార. కం॥ నివాదంబుబు- నమ్మింత కాళవెదయు
మకనైలల్ల గరళ ఫురశా॥
శ్రీమతి సన్నుత వర్జిత. భాండజయున లక్ష్మీ మయ్యె
తాత్రజ్ఞు లుమెచ్చక్.

15 వికల్పప్రాస. కం॥ వాగ్వ దాంబిత పదసద.
భద్ర(ద) జయ్యే ప్రకయ గరళ పుల్లిగ్ని లయాం.
నిజస్థ బిదకదర్శర విమోం
మగిదేశ ణయనగల క్ష్మీ మెయ్యె వుపెంశా.

౧౬॥ ఋయుక్తప్రాస॥ గీ॥ రేఫహల్లులకును ఋత్వంబు గూడ
వినవాటికి. సమమయి నవగొంబు
నుపమ నొనరు నదియు ఋత్వయుక్త
ములుందురు. గరళపురవిహారకలుషదూ ॥౩౨॥

౧౭॥ ప్రాదిప్రాస॥ గీ॥ కదిశవర్ణంబు దీర్ఘవికారమునకు..
ప్రాసశబ్దంబు. ప్రాసమ్మునరిథ విశ్వ,
నదియె ప్రాదియెలంచురు. యువనిలాన
తరుణశశికేలంటిసంకాశ గరళపురశా॥ ౩౩॥

౧౮॥ లఘుద్విత్వప్రాస॥ గీ॥ లఘువులందును వర్ణంబులకును,
చెరసి, గురువులనుం, గాక లఘువులైకొమ
రుమగిలి. నదియలు ద్విత్వ లఘుప్రాసము
(ప్ర)బుధులు. కాండజాసురమదనాశ గరళపు(ర)
శాం॥ ౩౪॥

౧౯॥ స్వరయుక్త॥ క॥ ప్రాసంబు గహల్లనకున్
భాసురమగు నచ్చుపైన బరగిన యడలన్,
భాసిగ స్వరయుక్తంబను. ప్రాసంబగు గరళపుర.
(ప్ర) మథగణేశా(ప్ర)మథగణేశ॥ ౩౫॥

౨౦॥ సుకరప్రాస॥ కం॥ లలితమగు వర్ణములు తొంబెలు వంచు
గ ప్రాసము గుమ్ము. నిరులనలరుచున్,
తిలకించి చదువసాగిన లలిసుకరప్రాసము
(ము) లాంక్షుణికులెల్లన్॥ ౩౬॥

ఋయుక్త(ప్రా)స. కం॥ అమృతాంశుభూష వాసవవరదవన లస
నగరల(ఘ్ర)శీశ పాపవినాశ॥
సమ్రుగకరాంచిత గోపతిగమనయునన్
లక్ష్మ్య మయ్యె గరళపురీశా॥ 3౭॥

౧౨ ప్రాదిప్రాసము। కం॥ దీనావన హైమవతీ
ప్రాణేశ్వరసమద వైరి భంజన కరుణాం
భోనిధి వర్ణాత్మక సంబోధనయున
లక్ష్మి మయ్యె నార్యుల మెచ్చున్॥ 3౮॥

౧౩ లఘు ద్విత్వ॥ కం॥ న(డి)చెడి పరగగను నీ
వి(ప్పి)రియు ఘోరాము వలన విడిబడి మెన్।
చిద్రూపుల ననయు దెనగ లమ్ముతవర్ణంబు లక్ష్మి
మయ్యె నార్యులు మెచ్చున్।

స్వరయుక్త(ప్రా)। కం॥ శ్రీకావనసురమేశ్వర
~~న(డి)చెడి పరగగను [illegible]~~
రాకేందు స్ఫురితనగా(త్మ)రమ్యచరిత్రా-
~~[illegible]~~
పాకారి వినుత శ(మ్భు)జ.
సకాగయుయున్న లక్ష్మి మగు నిర్ధా(తి)న్॥ 3౯॥

౧౪ సుకర(ప్రా)సము॥ కరుణాకర సురమేశ్వర
కరిచర్మాంబర మహేశ గరళపురీశా।
గిరిజానాయక సురశుభకర యనలక్ష్మి
బులత్వెల్ల కారావననగన్॥ ౪౦॥

౨౧ దుష్కర(ప్రా)సం. గీ॥ రహిని దుష్కర వర్ణము ప్రాసమునకు.
బాదినిల్పగ దుష్కరప్రాసమగును.
వారి గణించి ప్రాజ్ఞ కావ్యములయందు
~~౨౨॥~~ సరసిజాప్తుకమునగాంక గరపురీశ ॥౪౧॥

౨౨॥ ద్విప్రాసః॥ గీ॥ రెండువు హొం ప్రాసమందున నెక్కప్రాయి
వరుసతోనుంచి తత్సమాక్షరములం(దు).
లందు నిలిపిన ద్విప్రాసమం(దు) దాని.
పరమ భ్రాంతి శకభక్తిశ గరపురీశ ॥౪౩॥

౨౩. త్రిప్రాస॥ గీ॥ రెలమిప్రాసంబు తోండ మూండు సిపిపులు
(షు) తిపదంబున నిలిపిన భాసురము గ.
నదియె (త్రి)ప్రాసము నుకుందరార్య వెల్లా
భద్ర(ద్రు) గరపుల్లి శార్థ భవవినాశ. ౪౪.

౨౪. బహుప్రాస. దరుద వనికవ విశావధారుండు వనిసిద్ధసాధ్య
శాపస పాదయో.
ధారుడ వుసజ్జనమం శారుడ వనిహేంతునవగా
వగులక్ష్యమగు ॥౪౨॥

౨౫॥ అనుప్రాస। ప్రాభవంబుగ నొక్కొక్క పదమునకును.
వరుసగా ప్రాసయుయు నిల్పు సరసువెల్ల.
భాసుర స్ఫూర్తియుదియు ననుప్రాసమం
(డు) - దురిత గవానాద్రి నాశ గరపురీశ॥

లక్ష్య

దుష్కరప్రాస। కం॥ దోఃశక్తినిహతసురపద్మము,
సఃపద్మమిందడి విజితనాగాసురతతి.
జఃపటుల విధృత గాంగవ,
యఃపూరయన లక్ష్యమవెల్లియార్ధ్యులమె
జ్ఞ॥ ౪౨॥

2 ద్విప్రాస॥ క॥ ... వరణానవవగ౯వి.
దారణకమనంయుజాగ దాదాయుకర్త్రుయుః.
కారణరూపక దుర్మదహారణంయున
లక్ష్యమవెల్లువదజ్ఞులమెచ్చ౯॥ ౪౪

3. త్రిప్రాసం॥ కం॥ శోధింతువు శత్రువులను.
పాలింతువు ముజ్జగముల పార్వతినాథా,
పవింతువు సద్భక్తుల
లాలింతువు నవయన్నలక్ష్యమయులవెల్లి. ౪౬

4॥ చతుష్ప్రాస॥ కం॥ అక్షయమోక్ష(ప్ర)దనియు,

5॥ అనుప్రాస॥ వెక్షణదక్షాం(గ)౯ శిక్షువు ధువ.
క్షగణా, ద్యక్షవిజిత దక్షనిరుపము.
లక్షణమున లక్ష్యమవెల్లలక్షణ
మౌక్తని॥

౨౬ అంత్యప్రాస॥ గీ॥ ఒప్పు గురువు మీఁదనొక ప్రాయ
లఘువుపై నక్షర ద్వయంబు నద్భుత
ముగ చరణములనెనర్చు సరగ
నంత్యప్రాసము దానిగరపురార్థి
నాథా॥ గం॥

ఇవి ప్రాసలక్షణంబులు.
ఇంక నక్షర లక్షణంబు నెఱింగించెద.

అథ. అక్షరలక్షణములు.

గీ॥ లలితకృతులందు నక్షర లక్షణంబు
తెలిసి సత్కవి మతము నతేలు గాఁగ.
నక్షరములు (బి)రతూ గింప నలరు శుభము.
కలితగరలఘు రాత్రోగగన కేశా॥ ౧॥

గీ॥ అద్వయంబు భాగి నిద్వంద్వంబు ద్వయంబ్బు.
జయము నిచ్చ నలనాలు మృత్యువు నీడవు.
నాల్గుదగు నింకెరెండు వర్ణములకేడు,
పరనష్టంలగు. నామిడి పార్వతీశా॥ ౨॥

సీ॥ శుభమిచ్చు కాదులు. సొరదియు. శోనాశకములు
చకారములుండ వరు. ఝ ఘలు దుష్టులుడవెంచ
దుఃఖంబు దాశుభంబగు. రకార నష్టలాంతిశయము.

నాదకార ~~వెూనర్పా~~ ములానర్పు· ధ్రువిహాక్షరము
రనాదము· దర్గద్వైర్య(ప్ర)దమునకారము తిహాపము· వ
వర్గము భ్యుదయు· కరంబు బెతిబభలు శుభ్రంబునర్పు
వలాక్షరము· క్షే భమ గుంయాండురు సురబ్రాహుం
చూడ శష సహా వర్గము తసుఖ ముజెంతుం
లక్షు ఆరయు నింద్యము గు· ధా(త్రి) నలరు గృహులు
గరప్రరవిరాము· సకలభూగ(ప్ర)థామా ॥ 3 ॥
గీ॥ వెనరగజడుంచులు· హాలు ను ద్వయంబు
పరగనెంకారము ను· గూండి పడియు ఖ్యాంయి
బీజములున విసుఖ మించు వెర్పి విలాంద
కలిత విజ్ఞానకెంశ గర ప్రరశా ॥ 4 ॥
గీ॥ వృ్ధి ఘ ఘ ధ్ర ధ ఛ వశలు బుు ద్వయంబు
దనర నౌకారము ను· గూండి దశక ముందక·
బీజములున వి(ప్ర)షు· దంబు (ప్ర)మునిష్టు·
శివనగనిశాంత పాప నిర్జిత కృపాంతా·
గీ॥ అజ్ఞాన ము శక్షు రన ము లు ద్వంతుంబు·
నంబుర బీజంబులం డ్పు తల్పు లంబు దారి(ది)ము
పగు· సిద్ధంబుగాను· సారదర వ్రోస్త్రైలాన్తైల
వాసా· ౬॥
గికచలు తపలాయపు· ము ద్వయుం గలసితెను ను·

వాంఛయు బీజంబు వివిశేషాంక వార్త్రమున.
జేయునీపదకములందు. జేర్చినిష్ఠునదయా
శ్రీశివగరపురీశా॥ ౭॥
గీ॥ యచ్ఛత్రధిష్ఠస ఇచ్ఛయు. గడశివినింయు గూడశివ
బీజములు. మతిగాంభ్యాత్ములు.
వేయుదలను నిష్ఠ. కాంఛములు లవు నగగరపురాంగ
నాశసంబారధిలవిదారా॥ ౮॥
గీ॥ విష్ణునివెనికాంతవిదవునదగరుచుటే.
గలుగురిఫులు గ్రంథిలవుమంబునందు.
నెనరగా గరపురీశా॥ ౯
గీ॥ మతికలంబుబాతిల్లకవిగలుగువర్గములు
సుకార్యములు. మవులు. సందునిరిష్టిరెని పొందుగా
సుమముగు. గరిమ వెంద నెపురు. గరపురీశా
కృతవులమంబునదగు. వర్గక్రమవునకు.
రవిప్లవవునకు కార్య విఘ్నని వారకవునకును.
పూజిమి గనెంచ మధ్యకే నాడి గాగ.
బరగియుండినసుమముగు గరపురీశా॥
గీ॥ రవోనికృపార్థి. వరవారకము వెలాని
విఘ్నని నక్షత్ర త్రెలానియు విశ్వతవుల గ. వైత్రి
చెవియింబియుండిన వుంచదగునవు.

కవర్గలకు ఖవర్గలకు. నెల్లగరపురీశా॥

౧౨॥ కం॥ ఆరవభావము తకారంబారయాడ్ధి

గనిశ్చికవివమ మెలరగఁజెప్పు।

ధారుణిని గడ గడ వణకు నుకారణా భస్మ(ము)రాశ

గర లపురీశా॥ ౧౩॥

గీ॥ పంచమస్థానమందలి ఛాయనవృత్తి।

కవికకారంబు. నెనగూర్చికవనజెప్పు।

వారినాథునైననిందు దురావరము గను।

అందెబ్బె సురాలీశ గరపురీశా। ౧౪॥

గీ॥ సప్తమస్థానమునను. భాస్వరము మారర।

గనవెడలువరమును. గూర్చిం గవితజెప్ప

పరమతాం(గ)ముత్తైనను. ఛస్మము గను ను।

గరకంఠమహేశ శ్రీ గరపురీశా॥ ౧౫।

౧౬ ప దనెకండవభావము నుబాగు గావు.

హో(గ) వృత్తి వాకారంబునుంచి కలిత॥

లానరఘుపతి ఉయుంపు జగము. వెల్లను. పరింత

నుర గఖిలాంపు నాస్తెవశ గరపురీశా॥ ౧౬॥

రామబాణా వర్గ గడిన. గదా మసాజ్జ

లందుకవలు తవెలులు. నిల్పునను చితంబు.

గానకవుపెల్ల నడుం ర(కె) మమయు. దెలసి॥

కృషులనిద గగరపురనివాసా ॥ ౧౨ ॥

క॥ దరమున నసుకవులు. కృష్ణాదులనేయువంటి
లనమెరుంచరుశుష్కా.

పైరాదివవిజ్ఞానంబును. కాదగ్రి వప్పు రాశ గరళపు
రశా ॥ ౧౪ ॥

గీ॥ తెలియుసు జవాచకంబులు వెవవాచ.
కవులలనెనసరినవ ర్గములలాది.
ఎయుండునిడుదగుదప్పలు. గణాక్షరంబు.
వైనసుజమిచ్చు. గర పురాధినాథా ॥ ౧౫ ॥

గీ॥ మెరయుసున్నంబు. పశువుసుమిత్రమైన
వసుపుగవిగినవర్గంబు చెలియనట్లు.
వెలయుదుష్టాక్షరంబు. లసక్షరములు
గూనిశుభమిలంచు. రాజవతాక్షి ॥

౨౦ గీ॥ వికృతంబుగ వర్గంబు వెదవుల లవే ॥
మొదటివిలసిల్లు నయువ వెవుదవు తెలాదు.
కావ్యము ~~జవులలయుండు~~. శ్రీకార
మయులరాణించు. గరళపురాధినాథా ॥ ౨౧ ॥

~~గీ~~ గీ॥ ప్రియము జేయుశుభగ పాత్రంతము గ్ని
విమలశుభశుభ జేతా. తయముసంబరగె.
వృధులశుభవాచకంబగు శ్రీయయుండు.

కంజబాంధవ సంకాశగళపురీశా॥ ౨౨॥

మి గులశవర్ణము రేఫయుం
గన ఇకారంబుగాంచ ధరశ్రీకారంబు గు.
నక్షు(త్ర) యుంబున ।
నగజాహ్వాదెయెశగరలనగరేశవా॥ ౨

గీ॥ భ(ధ) వృత్తి శవర్గ రేఫంబునకు ను.
కమలవైరి (గ) హంబు. కారమునకు.
నర్కుడు (గ) హంబు గాన ననెయ్యన్నమైత్రి
యము గులు శుభమొచ్చు. గరశపురాధినాథా॥ ౨శ
। కవి తమెనట్టు యుక్త రెకారమునకు రేవతి
దేవతయు క్షేత్రమము నకు. పావకుడుగాన
ఘూరి శుభ(ప)దుండు. న గుణ శ్రీకారమంది
ము వృద్ధిదుఃఖదుగా॥ ౨౪॥

వ॥ స్వరములవెంది. పతాకచలువ వర్గములెల్ల
ను. విప్రజాతింతా.
వరుస వకార రేఫ వర్గము బాంధవుల జేయంచగా
యుపాక్షరశపసలు వాకారము నిజంబుగ
వైశ్యకులోద్భవంబు దాం.
సురగయము మణిం(బు) లు. భ(ధ) శిహా
వ్యురా॥

క॥ ఈవర్ణంబుల వశము,
భావించియు. విభుని వంశ పదతిగ
తోఁజేయుక స్వకులంబగు,
యీవర్ణమయి విడిన శుభ్రమున గృహములందును
౨౨॥ " " " " " " "
అనంతరంబు సంధి పరిగణించెద॥

॥సంధి లక్షణంబు॥

గీ॥ కవులు సంధులు. దవగానె ర్వ్వ జాలక.
మొనసి పద్యముల రచింప,
హాస్యమునకు పాత్రమవుదురు వి~~[illegible]~~బుధుల.
దేవపక్ష పూర్వదేవశత్రు॥ ౨౮॥
సీ॥ పరస ముందలి శబ్దాంత వర్ణము వి.
పదము మొదలి వర్ణంబుగ దియుబలుకు,
నవి రెండె సంధియౌనందురు విద్వనిపుణాదు.
ఘనదయావేశ దూశేగరపురీశా॥ ౨౯.
రంజిల్లును పరిసంధులు.
వ్యంజ్ఞనసంధులనగ, బని ద్వివిధంబౌ,
కుంజర దానవ దుర్మద భంజనగరపురీ

కవిహోరభద్రా కారం॥30॥

గీ॥ ఆదిపదములమెదవిటియుక్తరములు
పదముపైనను స్వరసంధి వ్యంజనములు.
పైనవ్యంజనసంధి. యుటుంద్రుబుధులు.
నిరుపమానగణాద్యాకారపుర్త॥31॥

గీ॥ పొల్లు పైనప్లుతాల్లుల పొసగు ప్రాణ॥
ములను గూడియు తలకట్లు నలుకుతుయు.
జెల్లు ప్రాణంబులగుచును. సిద్ధముగను.
భూరిగుణకాంతశ్రీగరవురినిశాంతా॥32.
స్వరదిపూర్వాక్షరము నను స్వరపదంబు.
పైనపరరూపమగు ముందు ధా(త్రి) కృతులు.
పూర్వకవిసమ్మతము నవిస్ఫూర్తిమీర.
గరపురిశ్వరబ్రవ భంగ,ఫరితగంగా॥33॥

గీ॥ ఇంపు పోను. తప్పమున కన్ననిరతమైన.
స్వరములకు నచ్చు చెదరిన
సంధులదగదటందురు శాస్త్రకులు
జగతియందు. భద్రగరపురాధీశా భవవినా
శా॥ 34॥

గీ॥ 10॥ కీర్తియుమరగ.. అంటుందువిహరించె
మెరసియొరపు. గాంచెశిరినిమించె. చెలగిద

సంబుధులగించెగరళపురీశ్వరుఁడనగలక్ష్యసరణి
యగునా॥ ౩౫॥

గీ॥ అంచితంబుగ శృంగయుక్తాక్షరమున
నలరసంధులసంధ్యైనయ్యు. వేషసరసవృత్తి
ని విలసిల్లుధరణియందు.
గరళపురవాసదరహాసఘనవిలాసా॥ ౩౬

సీ॥ అభవుఁడమరసహాయుడౌ ద్వంద్వతనూభృద
ప్రమేయుఁడ జేయుఁడవ్యక్తశీలుఁ డనఘు
డనిషంగుఁ దంత్యకేశి। గరళపురిధాముఁడనగలక్ష్యంబు
లయ్యె॥ ౩౭॥

౧౧॥ వర్గపూర్ణక్రియాసంధి॥

అవనిలో వర్గపూర్ణక్రియాంచితంబులందగును.
సుస్వమెవోర్వతినమారు। గడమవాంటికెల్లఁ దనుష్ఠ
బుబరగుకృతులలసోమశేఖరహరివాత్రేశుఖ్రా
గాత్రా॥ ౩౮॥

లక్ష్యపద్యము।

కం॥ వినుమః నాథామః లనుడె।
గనుచుం నాడమరమునులకెలుపాత్ములకాదను
చుం నాడెవెళ। ననువుగశివుడనగ లక్ష్యపతానీథా
త్రీ॥ ౩౯॥

౧౨ భావక్రియాసంధి.

గీ॥ అరువుమీరఁ భవిష్యత్క్రియాపదములు
నిబ్బరంబుగ ననుత్తమెకవచనః ముయమనుబరి

కించిను ష్వము. త్వెము ఉవెము దేవియు.

వరద నిరుపముగుణాకరాంశగరపురీశా॥

లక్ష్యము॥ గీ॥ వెలయుగ దార్ఢ్యముసుతించవిశేషము

నను. గలయరు గడలఉద్రిసుతగూడెకొతరవఘు.

పెయువగలదా. ర్ఢ్యలసుజూచికేళిమయుసగ.

గరళపురవాసు డనగలక్ష్యంబులయ్యె॥ ౪౧॥

౫. అందంతసంధి లక్షణము పద్యము॥

గీ॥ రామణీయకవృత్తి యూకారమునకు.

నెవ్యహోంనచ్చుపరముయుఖ్యనివిచెనెని.

(క్ర) ముమునను సంధియుగును. వికల్పమునను.

భూరికృతులను. శ్రీగరపురినివాసా. ౪౨॥

లక్ష్యంబు॥ గీ॥ అతికలపాశ్రుతచిహ్నతైయదు పనియుండు

చెలగియర్యులపొంపంచనలరెభూసు

రా(గ) గణ్యలుయుదియు వెస్సయు

నగబరగె. గరళపురినాథుడనగలక్ష్యంబు

లయ్యె॥ ౪౩

గీ॥ ప్రాభవంబుగ గొన్నిశబ్దంబులసంధి

జెందినప్పుడు. తము దాము చెలువుమెర

యు. తెనుగు కృతులనుతింప గానం.

శరధి హూం జేరత్రి గరపురివిహారా॥ ౪౪॥

ము వర్ణసంధి. కం॥ వినుమిత్వము త్వచ్చులు.
బను బడే వవిగ్లున కళిసవర్ణము. బనుసూత్ర
ము. తెను గులలూ. దనరము వర్ణసంధి దగును
మహోశా. శక్ష॥ చంద మూములు తానెంత చక్క
గాంచు. దనరు బింతాకు పాన్నాల నెడిను డులు.
తెరియమొనతలయని యెడి పలుకువెళ్లి
జెల్లు గరిలపురి శనిర్జిత వికాశా॥ ౪౬॥

గీ॥ సురచిరము గనె కానుక బూయులందు.
పాసగతప్పము ములు. తుదిపువిబనట్టి
యచ్చులాచ్చంబు నగు. శబ్దముతుకు. వేశ॥
సరస గుణాకారాశ. శ్రీగరపురిమహోశా ॥౪౭॥

ద్విరుక్తయూ విభక్తిసంధి.

॥ జగతి వతాని ద్విత్వతేయములకు విభక్తు
లు లకు నుకడుపుయయు త్వంబు
ప్రకటితము గ. గవిసిసంధియయున గును వికల్పము
నను. తెలుగు కృతులందు గరిపుర నిలయభర్గ॥

గీ॥ బుధలనెవేల పోషించు. మునుల నెతు గ
సురలకెరకు నెసంగ నిస్తుల జయంబు.
భక్తులకు నిష్టార్థములు బరగ నిచ్చు.
గరళపురిధాము దనగలధ్యంబులెన్న॥ ౪౮॥

॥ఘూంతార్థ(త్రి)యాంసంధి॥

గీ॥ వవర్ణమానార్థంయుక్తంబు. వర్ణములకు
నచ్చు పరమంయున్న. ల.
తరుచు గవిగల్పములన సంధి బరగు చుండు.
సారగుణధామ. దేవతాసార్వభౌమ॥ ౧౦॥

గీ పదరు బదరంబు సులా విపక్ష (తి) దశవేరు ల.
ద్రుంచు పదరకు దనిము సెందువు లను.
బ్రా.ము బరగు ~~[illegible]~~ నధికబలంబు నధరణిమిం
చె. గరలఘు రిధాము దనగలక్ష్యంబులయ్యె
~~ఘూంతార్థ(త్రి)యాంసంధిలక్ష్య [illegible] ములగొనను॥~~ ౧౧

గీ॥ ఖరవినిధియుతిమొదలగు నిబ్బదియుము.
కొనల దగు గుడుసులకు సంధి గూర్చబు.
వెదలినవికల్పము నబుధులెల్లమెచ్చు.
నార్యబెతూజ్జవాంసచంద్రావతంస॥ ౧౨॥
మాంబితరి దెమి మొలగు. చూంట్లువెల్ల.
వెడితరిదెమి వల్లుడె. విశదవు గను.
ననుము భక్తులకెల్లభాగ్యంబులొసంగు.
గరళఘు రిధాము దనగలక్ష్యంబులరెమ్మె ౧౩॥

గీ॥ అదనుతొంచెమిమొదలగుపదములు
ము దదనరినల్లు. విచారంబు వావికల్ప.

ముగను. సంధియు వా పెల్లు జగతియందు.
రవిసుత్యాకు రథాంగ్గధరా, శేషాంఘ్రా! ॥౨౪॥

కం॥ ఎమెమోనే వింతయు
ఏమని, వినుతించు. వారముందర మిపుడు!
త్రైమసుబ్రోవుము. గరపురి ~~[illegible]~~
ధాముంయు వేసుకవు వెంచి ధా(త్రి)(స్త్రి)విలాస్, ౨౫॥

13. అవశ్యార్థ సంధి లక్షణంబు.

గీ॥ సరసగతి నే~~[illegible]~~ నియని ఎడు శబ్దముతొ ద
గలసిన యుకారమునకు ~~[illegible]~~ సుగలుగు సంధి.
కణగి పరపదమైనవి. కల్లు మగుసు.
భూతి మాయాంవి దూంత, కోల్బురగారాం. ౨౬

గీ॥ మనులకెనంబరంబగా భూరి విబుధ.
ముఖ్యసంతతినెనిస మున్నతి గను
బూంచినేనిశుభంబు. సూరి, విభుడు.
గరల పురి ధామ వునగ లక్ష్యంబులమ్యే ॥౨౭

14॥ విధ్య(ప్ర)త్యయార్థ సంధి. లక్షణము.

గీ॥ అతిధి(ప్ర)త్యయార్థంబులందు తదను.
గలుగు యకారంబునకు గలుగు సంధ్రు.
విబోధమెంచ నొకానొక వెలయుందునైన.
విబుధ గంధర్వ సంత్రాణ విష్ణు బాణా ॥౨౮

ద్విత్వ ప్రత్యయాంతార్థ సంధి లక్ష్యములు.

గీ॥ ఆమ్రేడితకుల ముంగు జయించియు వనిమించి,
యుచలు విజాత్యతివాప్తిపించియు ఘువము దృంచి,
ఆత్మ సంతతి రక్షించియు మరవిభుని,
గరళపురి ధామయనగ లక్ష్యంబులయ్యె॥ ౫౯

గీ॥ బారు పరమగు. కావాది శబ్దములకు.
పరుచు గానదియౌ. నేడె పదంబు. పరము.
నైన పలూపము గు. పదానాది స్వరము.
నిత్యము వికల్పు. విరాం రీతి నిలకంఠా॥ ౬౦॥

గీ॥ బాపనది రావె కొం ~~[illegible]~~ మియువ దుతియన,
వడియు కపిలాంన విశ్వంకపదరిప్పు ల్లు,
దండ ముల్ల నిదంగవృత్తుల దయ. నెంసంగు.
గరళపురిధామ. యనగ లక్ష్యంబులయ్యె॥ ౬౧॥

గీ॥ అగసంస్కృత పదముల మోందనాలు గు పదము,
రహించి పరమైన కర్మధారయము నందు.
గలుగుతల కల్గు లమునను ద్విత్వములు. జెలంగు.
సంతతేశా గమంబునౌ న(ది) నిలయా॥ ౬౨॥

గీ. క దీపుర సురాలు. వగవరా,
లు దీను రాల నిష్ఠు రాలుసుజనురాలు.
భాగ్యరాలు, గరళపురి విహారు సేవించి రనగ.

లక్ష్య మరెత్య నారర్థ్య వెంబాం॥ ౬౩॥

గీ॥ తథ్యము గను. త్రింగశబ్దంబులకును.
అరుపృబె. సుష్కమణి గిరేఫాంగముంబు.
బాలుబాలింతరాలన వయు గృరాల
సంగగరశపుర ధాముమ్మ న్నథ విరామా॥ ౬౪॥

గీ॥ కొన్నిపదములజాడల. నెన్నమదలసుష్కము
లుగల్గవప్పున్నతవుంగ।మెలు. . . జవరాలు
జవ్వనరాలసంగ్గ. పశశివపురానర
వినాశగరపురీశా॥ ౬౫॥

గీ॥ శృంగసహోత్రాక్షరము నకుచెలంగినాగ.
వంబుపాటిల్లునెక్కనేమంబుతొంత.
కుమరు విద్యుంపురాలు. గుడురాలసంగ.
రణపురీశబిన్నంయమమహేశా॥ ౬౬॥

గీ॥ కర్మధారయములువెస్సగానశబ్ద.
ములకునెపల్లునాగమంబులు. రవింబు
యువనివెలయూలు. నిల్లాలయుంచుకృతులు.
బరగు గరశపురాధీశభవవినాశా॥ ౬౭॥

రాజితస్థూలాత్రకర్మధారయసమాసములను.
సంతపదంబులు గలయునఖ్యు. వెదరినల్లుగాని
మంబుగానెంచ ధీవులకు.

ధీరజాంముఖ చంద్ర చకోరాంతకేంద్రా, ॥ ౬౮ ॥

గీ॥ కరకులు సురలకను గాని చరుకు [illegible]లుర

వెంరగులు రదంబు. గని వారి విరాదగరిక్షి

జయముగ్రైకొని. సురల రక్షింగా. జేసె॥

గరళపురి ధాంము దనగల ద్భుంబులలెస్స॥ ౬౯

గీ॥ కొన్ని శబ్దంబులందు నకుంతితముగ.

సుత్వములెపె గాగ మం . . . . ॥

దసరబిగురంవయు బిగురాకుత విరటాకు,

పండుటాకన గర[illegible] పురీశవరమహేశా ॥ ౭౦

గీ॥ చెక్కుటద్దము ను చలువైన గంధపు.

మయికరియును. కెంపుటలురుగులనగ

మెనరుకెంపురంపుటునముులసంగను.

క్రొత్తలజెల్లు గరళపురీ[illegible] నివాసా॥ ౭౧

తగుసురారాన్వ్భిద్విశబ్దంబులకును.

నెల్లయేలగమంబు కొన్నిట కీబాదము.

వెల్లరెనుం గురుచుల శ్శాంభవిల్లు మిద్దిట

నంగను శిలసిల్లునిందువతౌళి॥ ౭౨ ॥

గీ॥ షష్ఠితత్పురుషమ్మున సమాసములను.

గరళమను రారవలునకు మంగళము బాదము,

నచ్చుపరమైన సతత్తుల్లబినుతింప,

కెంపటి కందర్పు పమురూప మంచరచాపా ౹ ౨౩..

లక్ష్యపద్యము ॥ గీ॥ కామునందమిటు భాదించి చకడిమి రక్ష
ణుజము నేమిషము విహారించె. మలయు దనుజ.
కులము నోజయు. విడుపించె కుధర నుపనవ -
గరళపృచ్ఛి ధాము గునగలక్ష్మీంబులవెవ్వు ౨౪..

లక్ష్యపద్యము గీ॥ వేదస్తోత్రమొక్క ఖల్లము॥ ద్వివిధముగను.
పలుకునానోండి. తడి పరగ మొదలి.
పదము నెందరము ఛ్ముప్రాంగు నుస్వరములయిన.
వోల్లులు పరంబులైన నవాది దేవా ౹ ౨౫.

లక్ష్యపద్యము ॥ గీ॥ అవనిగ్రామసురవరులు బ్బుజ్జియు
నగ. ధారుణి పౌరువెల్లనౌకారంతునగ.
ధరణిలగుపలు. తనము పాపంబు తేలియదు.
గరళపృచ్ఛి ధాము గునగలక్ష్మీంబులవెవ్వు ౨౬..

గీ॥ అదవనునరించినపు ~~దు~~ దప్పుమానది.
పదములకును ద్వివిధమెు చ్ఛాను వచ్చ
మునను. విశ్వశిక్షాములు. బుధులను తించగ.
హ్లాదలసత్పుచ్ఛంగ హ్మానమురంగా ౹ ౨౭..

గీ అంధ్రమునగల్లము ~~...~~ లమునవిబిందువులకు
నజ్ఞాపరమైన మకారముగుచునుండు.
విశ్వతోషములరాదు - విశ్వతోమలగ.

మందరధర ధరాధర నివాస మందవాస ॥ ౨౮॥

గీ। సురదైత్యులచే జింప। ధారుణీతలంబు పోషింప
సద్భక్తులాం(గ) పెంప। గౌరినిబూనెనద... ముంచి
రుదు. వెల్వు। గరలవృరివాసంతునగలద్భుంబు
లలద్యు। ౨౯ ॥

గీ ॥ శ్రీ విశాలాక్షి రమతమయునక్షమయులయుదల.
గల్గ దివ్యత్వంబు. నెంగని విరోధ్యమయునం.
నలుంటుమామాలుల కుమెదకట్టి నిప్పులూర
వినుతచరిత(త) గౌరీగల(లా)॥ ౩౦॥

గీ॥ గరుడ గంధర్వకింనరఖేచరమయులెల్ల విత
చక్రని. రక్ష మామనుచు. మొక్క
నక్రుడవారిని. పోషింపె నదిమయుదమయునం.
గరలవృరి ధామము(మునగలద్భుంబులలద్యు॥ ౩౧॥

గీ ॥ ఘనమయులూరదనముదశల్యం[illegible] బునుకరించు.
~~[illegible]~~. [illegible] రివిసగరలు
~~[illegible]~~ లూపత్తైల వనరుచుండు
వికృతిక్రమలను. విబుధులు వినుతిశాలు.
సామంజాజేవచెలగా(క్రసవిపా(లా(౩౨॥
ఖేచరకింపురుషాఖ్యరోంగనామయు గెలవ.
నమరవిభుడునమానమోంయునుచు. మొక్కి.

నఘు ఘుత దర్శీ ష్టు మొసగెన త్వంవకరుదా.
గరలపల్లి శ్రీరాము లయిన గల లక్ష్మంబుల రెయ్యు. ౫౩..

అనంతరంబు వ్రాజునసంధుల వివరించెదము.

గీ॥ చింత్ర గాధ్రుతములను. గూడె వెలసిన న్యాయ్య.
కచయు తపవెల్ల. నొదబడి గజ దరబలగను-
స్మృత ముబంధు ద్వైరయు వ్యుడు గురుతరముగ.
భాగ సంత్రాగఱ నిజర్తపంచబూరో. ౫౪॥

గీ॥ విరాపాదాబ్జములంగని. మొత్తామించనంగజుల
నుబంకూరిమిదగెవిమతాని.
బరిగుచుదురు భక్తుల పాలికి. వెగర రఘురిరాము.
లయిన గ లక్ష్యంబుల రెయ్యు. ౫౫॥

లక్షణ పద్యము. ఆతని లయంబుగ ముదగల స్మృతవయు.
నల న్నిగా నిరయు దుతత్వరంగ్మైనక చయుతఘుయు.
గజ దబలగు. సత్త్వవిరావ్య ములను.
నవని రక్షచపద్దశభుపనశక్రా॥ ౫౬..

గీ॥ లక్షణపద్యము॥ తను గరళి ప్రొక్కనను జూనుఘు
నతరప్రు. భావముననదగు సుజ్ఞముల. బవాను నొసంగు-
భక్తులకు నెల్లని మిత్రకృపారసమున.
గరలపురి శ్రీరాము లయిన గల లక్ష్మంబుల రెయ్యు ౫౭..

గీ॥ లక్షణ॥ ప్రబలు పృథివీమాంవిభక్త్రి పైబరగు వరుస
వెల్లడ నడదవలగు రకాంచి చూడ
నాంద్రికృతులందు. సత్కృతులు బినుతింప.
నా యము ధ్వనిస్మృశాంవ్యలో కైత వహాన్యా. ౫౯॥

గీ॥ లక్ష్య॥ చెలువగల వాడు దానంబు సేయుచున్నుడు.
లెక్కలొందడుతనగిరితీవిమెరయు.
సుఖము వడిసెను సురలు సంస్తుతులానర
గరలపూరితపాసరయు నగలక్ష్యంబులయ్యె. ౬౦

గీ॥ లక్షణ॥ గరిమ గీర్వాణశబ్దాదిగల్గు కచటప.
తథలు దెనుగు పదంబున దనరనెని.
భువిని గసడదవ వ్యంబు లెసగ దండ్రు.
యుక్తిరాన్యత్రకవితావలక్షణాత్రా॥ ౬౦

గీ॥ లక్ష్య॥ మెరయు నారు బ్బ్యమాంత్రైక.
తాత్త్విని చరాచరుయములు. పాపించు నంత
ముర హొని దాల్చు పంచవదనుండుపాపవిఘ్నంజనుండు
గరళపూరితధామయున గలక్ష్యంబులయ్యె॥ ౬౧

గీ॥ వేలిల్సనం తపదంబులు విరాడగజుడు.
సబలుసిరమె. పరమైనతారివికల్పమునకు.
రాణమంబునగు ధృతమును గణించ.
భాసురైశ్వర్యవాసనలుంభ దివ్యలనా॥ ౬౨॥

ఉదాహరణంబు. గీ॥ వెలసిత యజ్ఞసేనత్ప్రకీర్తి విబుధ
పఙ్క్తి. వలసె వీనులసద్వృత్తకలనె మెల్లగలనై మునిగ
ణములతోండజాలువిధ్రములు। గరళపురిధాముడ
నగలక్ష్మ్యంగులరెడ్డి. ౬౨॥

కం॥ ధరణి విలాసంబాద్భవర
నరుద్ధైర్య్వత మెంచ్చగా మరాక్షరములలాగ
నరిమురి గేష్టంబైతగువరము నీ తెల్లబ్బక్ష్మి
గ వైరివిభంగా। ౬౩॥

గీ॥ భక్తులను వక్రములకు. విభాకరుండు విబుధులకు
ముదములకు. నువిధుని విభుడు
అహోయులంగాక్షమ వవిక్షే, తత్త్రాణలుండు.
గరలపురిధామ. యనగలక్ష్మంబులరెడ్డి. ౬౪

గీ॥ మెన్నిశబ్దములను గూరదృష్టద పుచుసాంధ్రమగూడు
ను. సరవిగొన్న। యుదలనిజముగానుచు.
తొడబుంష్మ. విక్రమల. భద్రాకరభనేత్రుఫాలనేత్రు.
మొంసొరుంగ. నివాగడెద.
వాసిగచెప్పెట్టుమేలువరవుంయ్యగదె.
భాసురముగ. శ్రీగరలపురివాసయునర్।
లక్ష్మమరెడ్డివసుధాస్థలిలో. ౬౫॥
కామనయుకరూండునికచలుతపము.

నెలమిగ జడదబంబుల నెదురుబోన
దంతపదములకెల్లను మార్గము౦బు
గలుగు క్రమములందు ఁ పొందు రాకారభద్రా ॥ ౯౭

క॥ వగలను నును ష్పుంజెన్నల
తగు మునిభామినుల జూచి దాశరథింత్రుల్
జెగురుం గ్రైదు వృజాదన
కగు వదెశవృదనగలక్ష్మ్య పదాను ధా(త్రి)న్ని ॥ ౯౮ ॥

గీ॥ ప్రాంచితనమును నదిపరమ్మైన యిక్షుష్వ్రు
డుచితమునగను మార్గమంబడరునెలల-
హనగతి యిష్యందనములు ॥
చక్రదనములు గాఁ పెళవృబల్ములఁ నకలక్ష్యంబు
లరెన్ను ॥ ౯౯ ॥

గీ॥ వరుసగుడుసు నసలదుబ్భొవర్గములకు
సామలను గల్గు రెషమస్తకములందు
గలుగు నిత్యంబు (గు)ంగ్లు వికల్పమునన ~~సాన~~
భవభవాంతకరిశిలభ(ద్ర)శ ॥ ౧౦౦ ॥

గీ॥ (శ్రీ) యుమితెలంనామమూలకునుకొరకెయుటిబిని
కదశి భక్తులకెల్ల భాగ్యములమర్చి
మునుల యొడ దయయొనరించి పూంబడదయ్యా
గరళధృతిధాముయు నగలక్ష్మ్యంబులయ్యు ॥ ౧౦౧ ॥

గీ॥ చెలగి పదము ధ్యము నదగు శ్రీరంగుసహాత,
వర్ణములకు నులోపంబు వచ్చె. నెగిని,
వికల్పమున కావ్యములయందు కవిమతమున
వహ్నినేత్రజాములలు విద్యంబు టూలాం॥ ౧౦౨
గీ॥ పరగ చిలకచిలు పలుకన పలుకను
గదిసి చిలువ చల్లమున మింర,
హాన్నుహానుప నగ, రపరగ గాంచుఫు,
గాఢ్యునందన నచరి గరఘురాంఘ్రి నాథా॥ ౧౦౩॥
గీ॥ రాలుబలమున గానెను గాల్పులంబు,
కదశికను మోఘ్చక నెల్లాఘ్చకారుబారము॥
తెలంతలు కారబ్బుములారద విడికెనివెలు.
వి ల్లూనిలయను వాంలిల్లువిథము
జెల్లాం॥ ౧౦౪॥
గీ॥ తాడరునలరవ గార్చమున్నలయంబు,
పదములకు నిత్యవ్యాకృతులయందు.
బరగె నెని, గుడుసుల నులోపము గు. నిత్యము
డరుసెగీ, వికల్పము గరలఘురిథాము నిష్ఠాము
కౌన్తిసామాం॥ ౧౦౫॥
గీ॥ నిజనశికే. రయశికేయు న్నిలయు.
రమోటిమియము సునోర్హిసెరఘుగాను

ముడిచి ముచ్చిరన గపుడమి విలసిల్లు వికృతభా
వ. లం । విమలరూపా॥ ౧౦౬॥

గీ। ఘుస విహైవ వర్షమూ నాదర్శము ను చువర్ణవయునకు
వెనకయుంద్రు. తమ కెవ్వునకు. తోపముగును.
కాంక్షికము తమున నేతి శరయము తను శివ విరూ
క్షే. శౌర్యనిర్జిత విపక్షా॥ ౧౦౭॥

విబుధగణములెపైను మెడి శివను చువగలు
గనలు దినుల కష్టములగ నచ్చు పారి.
కెల్లకామ్యార్థములొసంగ నెంమి మెదొందు.
గరలపురి ధాముదనగ లక్ష్మింబు లరెత్వ। ౧౦౮

గీ॥ పైన గునయువంటె ధృతమెంచ ప్రార్థించుదు.
నగును మరికొన్నియుడులసత్వమాతము గ
కంచు నంబాదమి నయుంచునన గ॥
కంజబాంధవసంకాశ గరపురేశా॥ ౧౦౯॥

కం॥ నలవర్త్రయు గరలమునకుక్.
పాలుపు గశివ్వ వులు డించు బాదం చుకృతులక్
దల వడు సుకవి మతంబున
దశితామర నైరివ్రార ధవలాంకారా। ౧౧౦
పలుపల్లనము ను ముంన్నని।
వియుపిల్లనగంనన మరు వికృతి కృము

వులోమములు ముల్లనే వినుచుంన్నన.

నిలు నిల్ల~~[illegible]~~న వనిలయు లచిర గుణిందువతంసా ॥౧౧౦॥

క॥ కలితాంత్యాస్మృత్యుద ములగల దృంతముప రాక్ష.

రములగడచినంతు పుడుఁ, పెలు చవిరల్పు ముతాపము.

నలరంగను షించుము దసదసుర విపరీరా॥ ౧౧౧॥

గీ॥ తాఘు నుండెడె శివుని. పాదములగొల్చి

నేఘునుం స్ఫై~~చె~~ తిభ్వుని వర్ణించి నష్టు॥

డను చూడె వెడ్వడును. ~~[illegible]~~ జలజాంప నుండు

కపి సిభా షించి రనగ లక్ష్మీంబులయ్యె॥ ౧౧౨॥

గీ॥ మొదలు శబ్దంబు కడపయ పద పయమనను.

దసురెడు వృతలోపంబుతగు వికల్పన

రణి తెనుగున కవితాల నిబ్బరము తోంచ.

దవళ కర దశ~~శ~~రధ నిర్వతిత మారా॥ ౧౧౩॥

కం॥ ఘునము గఫ్షే విభక్తుల.

ననవైరద్వు తంబు శిరప్రై రా జొంచుఁ

ము నొకె నివికల్పు ప్రైత గుతెర గున

రచి యించ వాం మదెవె సుభావా॥ ౧౧౪॥

కం॥ సుర గణ సంన్నుత ముతికింపరి ఖాపిత సిద్ధ

సవర్ణత తతికెఁ. గిరి రాట్టు స్వాప తికిఁన్.

అరుపు గను నమస్కరింతుం నలక్ష్మి వంగ

కం॥ చెలగ ధ్రువ, వధ్రు కవులపై
మలయుము యుకారంబు తెలుగు మాంటల
యుడలం. విలసిల్ల స్వరముక్తైవడి.
నలవడి గాం సంధి జెల్లున బ్జాంతి ధరా॥ ౧౧౬
గీ॥ సంగరంబున నెదిరిన శత్రు, వరుల
నెలమి బరిమార్చి కీర్తులనెనసి భక్త।
జనుల నింపొంద పాపించదనరె నప్పుడు
గరల వృరిపాసుడన గలక్ష్యంబులయ్యె। ౧౧౭
గీ॥ రహాని ప్రత్యర్ధ పదము పరంబునైన.
మొవి విభక్తంబు కారంబు దొలగ నిలుచును
వనెరబిందువై యుండ నాంధ్రకవుల.
షున దయాంకాంత గరళ పట్టు గొని కాంత్రా ॥౧౧౮
కం॥ సురపతి సంతోషము వడి.
రిరి సంతతి కష్టబడి రి.
పారిపా యము ముఖ్య ట.
గురుత గసుప్రియము వడి. రి
ధరశంభుని కథలకని త గలక్ష్యములన్। ౧౧౯.
వ॥ అనంతరంబ్బు సంధి దోషంబులన్ వివరించెద.
గీ॥ అమర గవి సంధి యున గమ వో విస్సంధి యెనగ
కుసుంధి దుస్సంధి యునగ

నావినయము కవనముల పద్యంబుల నొనర్చి గెలిచెదను

రాంధ్రకవులెల్లగ రక్షపురాధినాథా। ౧౦౯

గీ॥ మొదట గణించు షండయుగ్మ వర్ణసముదయములకు

బెడద దూరము తీఱ్ఱె భేదంబు నొసగు కులకు॥

జగ్గదురె పారు సజ్జనులకు నెప్పుడనగ

విసంధి రతాని ది మహేశా॥ ౧౧౦

మహావిసంధి॥ గీ॥ అసురవంశ వర్ణాంత రాగ్రహం

బున నెల్ల బిడేవిం ఘోర ద్రుతవిచిత్ర ముఖ్యను

దంబు గాగ రెండు వలయు బోధ వెలుందురది

మహాసంధి యతి మహేశా॥ ౧౧౧॥

కుసంధి॥ కం॥ కలవత చెంతొంక తంతొంకతనగా

ఫుడు ఎని కుసంధి యనగ

నుడు రాజవతం సవిలస దురగాభరణా॥ ౧౧౨

దుష్కసంధి॥ క॥ దనరు నన్నంద మమె నికే।

వినగను నవివేకి నుడులు వీనుల కంపా

ననగా రు సంధి యనగ

ధ్వనవాయక మిత్రపురారదాన వేక్షత్రా - ౧౧౩

వ॥ అనంతరంబు సంస్కృత పదంబులు

తెనుగుగా వించు తెఱంగెఱింగించెద।

కం॥ దరణిన కారాంతములకు

గురుతరముగ ననుధుల గల్గుకొని తెల్గులపై
బరగినత ప్పనము పదములకు రనిధి పూరా
జేర ఛక్ర్త జనముం దారా॥ ౧౨౫॥

గీ॥ శ్రీ మురవంశశేఖరుఁడు కృష్ణ మూలాంసనుండు
వరుస వుర్వులుండ్జాయము శ్రీ(శు) మునగ॥
ఘనము సు ~~[illegible]~~ నము (ప్ర)భావధియు నొసంగె॥
గరిశ(ప్ర)రిఢాము దనగలక్ష్యంబుల దెల్ప॥ ౧౨౬॥

కం॥ ఆనాఁటి రాంతపదమ్ములు
తెకువ తెలుగు వైన దీర్ఘపూర్వములు దుగ్గ॥
గైకొని నీరాంతములాం కరణి జనులు
పురాసు రాంత కృష్ణగార్కి॥ ౧౨౭॥

గీ॥ ఘనత విరానాక్షి గారి బాలలశేషసింధు
కన్య శైలబాలల కవిత పాకొ॥
ధాత్రి మొదలను దయను గ్రౌచు
సుధ కళదిశ వున్ ణోయ మనంగ నమరు మదన
మదనా॥ ౧౨౮॥

క॥ కవితా తాత్పర్య పదముల
గల దీర్ఘముల ద్విదముల వివిధములగా
న్నొంచు తెనుగులలో ప్రాంచించుచు తెరి॥
కవికేలు పతమెంపాటికి గరల పురికాం॥ ౧౨౯॥

గీ॥ శ్రీయు నంగ సుశ్రీయుగు ధీయు నంగ,
ధీయుగును మాంయు నంగనం . మాంయుగు చును.
బరగు నిరంబుల నరగు పదపదముల నెల్ల,
నిర్గంబులని గుణాంతెందు వతాక॥ 130 ॥
గీ॥ వికృతి వికృతులయుండు. వినుతింప పదముల,
జితను బంధ వంతుల విన జ్ఞనయము లన
ప్రత్య   వములను, లవివతాసంబులు.
నిలువ దంగ్ర బుధుల నెలకొంత్తా॥ 131 ॥
గీ॥ అనుపమ స్వాత్మ తొంను రాంరు నస్మనల్ల,
ములును. తవసమ పద ముక్తై నిలిచిన స్ఫుడు
తెను గుకు చులను. కాలంబు దిన దిను పను.
తెలివి విన్నకీర్త్యతుష్ట్రైన. నిర్గాం పతకలయశాం॥ 132
గీ॥ బాసురముం గను రాంరాంచ నల్ల ముచిల్ల.
దనరు సంబంధు శైన రుత్నం బయిదాంలగు.
ప్రధమశైన దుపరాగము నల్లరగు నెందు,
వర్ణలాంక్రైన గరపు రశ్చర ముఖాంచం..
ఆ బలజాం మాంతవరిచ్ఛవ శైకనెత,
గంపాంగ జాంనన పిత్రు భద్రకుశల జాంత
జాంతివతిగాంధ శైత్య విభుం ప్రోదత,
గరల పూర్ధాము. తనగల క్రీపంబులరెల్ల,

గీ॥ తెలియనంత్ర పదంబుల। దెలుగు తెల్పుడల।
తెనుగు నల్ల గల్గున. వర్ణము లొగ్గి గూర్చె నిరుపలు।
నిలిపి చెక్కాను వెలసె. నెప్పుడు బింద
నాము ధన గోప్తా పరుల శ్రోత కామదేవ ॥౧౩౧॥
సీ॥ చంద్ర వదనా కోమలి తెలుగువిశాలావక్ష్మ
ఘు ఘుకరాళ నిభ శ్రీ హత శ్రీ కేళిత్రివాస।
ఖండిత చంద్ర కుమారంత బంధురత।
గరళ పుత్ర భూతేశుం ఉయన గలిగ్రంథముల
ప్రాంచితమ్ముగ నీకెరంగ వద దివ్యవెల్ల॥
నమరప్రభ తేత్వా కవచనం బుగ్రైనయుడల।
దలుర పొంచవు నీలి రసం చెమ్మ తుడల
వెలుగు జెలంగుల। సకల లోకైక పాల
రాక్షస వినాశ॥ ౧౩౨॥
పరగ హరి యను. నిర్జర పతి యనేక ముల.
లెక్కాని యను నల విపుల నగ్ని యను నస
మ.(గ) మతి నవిసుతుంచు పాలికే. ఫలపొం మ
లూస గె। గరల పుత్ర సాధు దనగలిగ్రంథములెల్ల
బ్రహ్మ రాజసు. పదములైన। విడివిడి వర
వెలుగ కేళి విక్కెత లండు। దృఢ శర త్రివక్ర
బగ వలెనెలు రాజు। గరళ పుత్ర ధావుడ

పనగలక్షణంబులు తెల్పు॥ ౧౩౯.

కం॥ తక్కిన నాం తవ దంబులు

నెంకెంత్రత తరవి యుర తెంచునొగి ప్రథమ

బున్నై నిక్కిన సత్త్వములం దవి చెక్కంబుగ

భేదిదారకు గ్రహకారం॥ ౧౪౦॥

గీ॥ ఉత్తదళంలిత సూత్రములు పొంచితాన్ త్తు

ఎనభూనో వయుయు వరనవు నిరత కోర్త జేవిత

వృష బార్ల దానందకార రాలుండు.

గరిలాక్షిణ నామదనగ లక్షణంబు లెల్పు ౧౪౧

గీ॥ వీర్య దంబున విలసిల్లు ఘుర్వ దంబు.

దీల్ప దంబును తగు మధ్య విల్పు దంబు

ప్రథమ మైనను నపస వా లాబు నగు మూదనలు

వరుసతెరంశోర్ద విప్ర తగవప్ర రం ప్రా — ౧౪౨

మపొంతకోర్ణ నివత నిశ్చిల్ తమ ఘుచుండు.

విపుల కేంపాని నివత సువర్ణ విదేవ యుండు

మంజుల శ్వసుయు గతజత మధు నిషాదు.

గర తత్పురిధా మయు పనగలక్షణంబులు తెల్పు ౧౪౩

కం॥ జంతువులకు సుచరములకు.

నెంతయు క్రియనేర్పరింప నేకవచనము గా

వింతకదగు దినములలరా.

కాంత పద్యగ నివతని పాల గర పురవి రా॥ 144

వ॥ అనంతరంబు గణప్రభావంబులు వివరించెద.

గురులఘునిర్ణయము ॥ గీ॥ సదవిసర్గ ద్విత్వ ఘోరంబులు
జడ్డసున్న, వెలమి వెలమల నదమువెల్ల, గురువు,
లఘును దక్కిన వర్ణంబు లన్ని లఘువు లందురు
విబుధులు. గరలఘురాధినాథా. 145॥

క॥ గురువునకు రెండు మాత్రలు-
మరియిలను లఘువు నకు నొక్క మాత్రయు
నగు సద్ధరలోకజ్ఞ గణకులు నౌ నన.
కరిదానవ మదవినాశ గరళపురశా॥ 146.

క॥ పరికించ బాలచంద్రుని తెరగున విలసిల్లు
గురువు నిధు వెంచగ॥ శరమున వెలఘు
పాదనరుసు. గరళాంచిత గళ మహేశ
గరళపురశా 147॥

గణలక్షణము ॥గీ॥ మూడు గురువులు మగణంబు.
మొదటి గురువు, భగణము గుమధ్య గురువు
తైన జగణము లఘువు. ముదిని గురువిదసగ
ణంబు విదితము గను- నిర్జవివమూర
ఘణమో వార నిరిచి బారా॥ 148॥

క॥ మూడు లఘువులన గణంబు మొదటి లఘువు

వ॥ ఆయగణము గురు మధ్యలఘువులైన రగణము
గను. కొనను లఘువిడత గణంబు గురు. లఘువులు
ముందు గూడిన గణము గు భాంగణంబు ।౧౮॥

కం॥ మగణ (శ్రీ) రంగాయున ।
భగణము శంకరుండయు న్నవాయువులు జగణం.
బు గురు పురారియయున్నను.
సగణము గిరీశుండయు ఉన్న సప్తములం బునూం

కం॥ వరదయునం గను. నగణం.
బరిదిముఖాంకుండు యం నన్దయు గణంరగ ॥
బరంయు గనగు ధూర్జటియున.
తరుము గ సర్వజ్ఞుండు నిన తగణంబుచెప్పను.

మగణ లక్షణం॥ సీ॥ అవని దేవంబు కాశ్యప గో(త్ర)
ముం(క్షి)జాన్వంయు రౌ(ద్ర)రస విన్వైరి.
సుముఖుండు(గ) పాంగు నతడు వెం ముచాంయు. నలరు
కిం నర వం ధింయుం క్రంతి. యును.
రాశి వృశ్చికము ను. రాక్షస గణము ం(ద్ర) కారక
బరయు మధ్యము స్వరము. పరగు (స్త్రీ) తంగంబు
(మ)ధి ము యాం ము వు జన్మవేళ శ్బురతో నిలిచి
లమతే। వర్ణము భవు విభాగమెం వాసము చేల.
భోగ భాగ్యము సత్కీర్తి పు(త్ర) పౌ(త్ర)।

మహాంబ్జ విభవంబు ఫలము గుము గణాము నకు,
కాముత (పు) దసరెవశ గర పురేశా.. ౧౫ ౨..
ంయు గణాలక్షణం.. సీ.. జలము ధైవత స్వరము
పంచమ వము ను. కారుణ్య రసము మ్మర్గలయు వయు రెరా
ని. (గి) హా వయు శుక్రుండు తత్వాస్త్రీ సు(భా)మం
బు. గౌతమ మును గోత్రం (త) కొదండ రాంశ
హార షృం రావణాడ. ధారుణీ సుర కుల జముకా
హం. శాకృతి షండు లింగ ము పర దశ స్థాన ము రయు
రెండవ ఘాం వయు జనన కాలము. శరత్తుం (ద) దిక్కు,
మాంనవ గణంబు మహాత సంప (త్తు) భావ
ధనక నకవస్తు వాహనాద్య వృద్ధి గా,
ంతు మిత సుఖ మెచ్చు ఫలము గుంయు గణా మును నకు,
ఘనక శాకాంత గరళ పద్య గానిశాంతా.. ౧౭౩..
ర గణాలక్షణంబు. సీ.. పావకుండధిపతి భౌముడు
(గ) హా వం. తత్వాస్త్రిం వి(ధు) మరు చిత్ర వవిస్తరం,
బు కృత్తిక తారక రాశి మెషంబు శింగార రసంబు రా
క్షస గణంబు. క్షే. (తి) యు వంకంబు. స్థానము
న్నెయు భాగంబు ధ్యాకర తి కే విత గోత్రం (ష) మహాగ
రసంబు. ఫుం లింగంబు జన్మావనరము.
మయూంగవ రూం ముకు భాగ గ రెరాం ని మధ్యాం గ మజి

ప్రభావప్తులల సదృశ. కాంతిచే నుప్రాణిమ్లను గ్రాహియు
హితార. నగణితరభయంబు షలవు గురగణము నకు
గరళపురిధామ భూతిభాగ ప్రణామం॥ ౧౫౪॥
సగణలక్షణం॥ సీ॥ పరమాను దధి పతిభాస్కర
వతనయుండు. (శ) హంపుతదృచియు క్రొక్కారు నయుష్మ
కౌశిక గోత్రంబు గాంధారము స్థలంబు. వంశము వో
నము. భయముదరసంబు॥ హారయు దిగ్విశ హాసంబు
నాల్గవ. రఘురాము సంభవవైశ్యాతిహార.
పుంలింగ వియచ్చితిస్ఫుర తము లారాశి చై(త్ర) కవితి
యను రాక్షస గణంబు.। మహాతనీలంబు
ధరదృష్టి మహామనోహరాని. కవితసౌభాగ్య
ములల నెల్లకడకు దేలెందు. జాలు క్రీడంబు
ఫలమొంచు సగణము నకు.
సర్వలోకేశ్వర గర పురీశ్వర మహేశా. ౧౫౫॥
తగణలక్షణం॥ ॥సీ॥ సభిమత దైవత సప్తసి
హాదశ్వరంబు. కర్యాయకరాశి హార.
పుష్యంబు తెలిలుపు నపుంసకలింగం ~~[illegible]~~ బు:
(గ)హా ముగురుండు తత్త్వాంతి హాయకభాయ
మెసగు భార్గవగోత్ర ము మరెం(డ) దిశ మందిరంబు
నదెవ గణంబు. పరగ శాంతరసంబు.(బ్రా)హ్మణవం

శంబుగ నలు నిభాంకృతి శ్యామ దీప్తి । సరవి పం
డుంచ మయూర వంబు జన్నె వెళ. కవితమగు మె
షరాజాని నిస్తుల కళా ప్రౌఢ సర్వ యుతైశ్వర్య ముప్పలంబు
తగణము నకును। కమల హిత శత సంకాశ గర
పురహరా ॥౧౬౬॥ ॥ జగణ లక్షణంబు ॥
సీ॥ చందాంశు కలిత వతి. క్షు(తి) ఆయు వంశంబు
రాశి సింహము విరి రసము (గ్ర)హము। సూర్యుండు
వ(రు)ణ చిహ్నో మాత్రాయు గో(త్ర)ంబు పుంలింగంబుర
హాని ధర్మకారకంబు సుప్తంయూఘంబు జనాన్న
సరమును త్రిరహార సదనమరయ. పూర్వవతి
గ్యానంబు. హాయి పెన మూనవ గణము. గణించి రక్త
ద్యుతి యయును వహించు స్వార్తి మీరంగ దెవయా
నివనరు. రుద్ర భీష్వరు. రు(ద్రా) తరవ వుహింతా.
చలుల మగు రుక్మ ఫలమెంచు జగణమునకు.
త్రికరవిలాస గరళపురనివాసా ॥౧౬౭॥
భగణ లక్షణం॥ ॥సీ॥ వనజారి దైవంబు. వైశ్య
యమువు భుజంగ మంతరాని. గో(త్ర)ంబు నాప లంబు
సప్త ముంతారా మంబు. జనాన్వ పర మయు సవరంబు
షడ్జము వా స్వరంబు షడ్ఙ్ । నాకృతి (గ్ర)హ వయున
కౌకుండు వత్సాంతి దశం మృగశిర హారకంబు.

వృషభరాశియును కుంభరు విధిశవాసభరాంబు
పుల్లింగంబులు వనవిధ్య। మయుగను దివగణంబు.
విస్ఫురితతరజతరాంతినలమునుక వితభాగ్య(ప్ర)భా
వ. బంధుర శుభంబు ఫలము గుభగణము ననరు.
గరళపల్యుణొవాస రంగ దివలాసా॥ ౧౫౪॥
నగణలక్షణంబు॥ సీ॥ విబుధేంద్రుడధిపతి.
వేణు సాశాకృతిరస మధ్యుతము విూనరాశి
వార. దెవతాజగత్తులాని భావింపనెన్నడూ
రయ్యూ ముసంభవవేళసరదివి(ప)-। కులమొంగ
గవసిష్ఠగోత్రంబు (గ్ర)హాము. బృహస్పతిత
హొలకరుబి. షడ్జము స్వరము(త్ర)సామజం
మయ్యెడుపల్ని హాసంబు భాసురతను॥
దనరు పుంలింగ మొను. కాంతి ధవళ మతి ధి
(ప్ర)భావంబు. ఫలమగు నగణము ననరు
దినమందారకపిలానదివిహారఘునదయా
కాంతగరళపల్యణానిశాంతా॥ ౧౫౫॥
వ॥ ఇది గణ(ప్ర)భావంబు-
అనంతంబు కొలంబుల వివరించెద।
దీర్ఘాయువు. ॥ గీ॥ అలరనెడి దీర్ఘసంధుండై
నప్తిగణము। కావ్యము హమునగెసరింపగను

దలంచి। తద్దిశాభిముఖుండై దనరు గారవ.
నమరు శుభ ములు గర శి పురంధి నా థా॥౧౬౦
అంతరాము కరాంబు ములు॥ గీ॥ అలరు నెదకున్న
నం దుండిన ష్టి గణము. కావ్యము సనెనరించు పగ
ను దలంచి. తద్దిశాభి ముఖుండై దనరు గారవ
నమరు శుభ ములు. గర శిపురాధినాథా॥౧౬౦
అంతరాము కరాంబు ము। షును తదెరిభూముల నందు
బుట్టిన గణంబు. నష్టి భూముల నరవి. వరుం దలరు.
కృషులు. సూర్భినను. భోగ భాగ్యముల కెు
గుల। పరమలగా ప్రశస్త్ర మరశు హాస్తా॥౧౬౧॥
౩॥ స్వరమాలు ము। ॥గీ॥ నవ్య రావ్యవిధ గలుగు
గణదవయ ములు.। రసము యుతి మైత్రి మెనతి
న భావాబ్జ రాజ్య లాభ వెయుద ఫునలుం దురు లాంఛ్వ
లోకులు। కర్తలకు భర్తలకు సెంచ గరశి పురశా।
౪ ంతరాని కరాంబు ము। విభునినక్షత్ర యతరాని యుము
పెర్చ గణము। వారక ముతరాని మైత్రి చెప్పన
రవలయు। వైరి వర్గంబు కెుర గారదు పద్యము
లను. సురనది ధర వృషహా హా శంభో దేవా॥౧౬౨
౫॥ నాడీకరాంబు ము। గీ॥ ధ ఘ ఛ న ధత్రి ము
దుగణ హార కంబు। నెవ్వ తర్జ మొదలు గా నెంచు

బాలు. కలయుక మధ్యక నాడియగు గాక పార్శ్వ
నాడిపైననను. శుభమిష్ట్యునగి పాశా॥ ౧౬౪॥
౬ ॥(స్త్రీ)ధి కర్తకుంటుము॥ ॥గీ॥ గతి వెంకట త్య్రాద
తారకంబు. నకుసకాంతు తారయగు మద వాంటు
కన్నమిగిరి. మరగియుండిన సంపదల(ప్ర)బలు
శుతికి. వేదవిద్యను వా(ప్ర)భావ విమల భావ
౧॥ రసవిషయంబు॥ ॥గీ॥ వాస్త్రకారుడవ
ముల కు ~~[illegible]~~ కా(ద్ర)ద్భుతమియు. కెలవిదిర
భయానకముల కు. కరుణ హాస్య భిభత్స
శృంగారముల కు. వాలు. శాంతమున కు నిలయ
సుమయ్యలు బం(డి)వాళి॥ ౧౬౬॥ ॥
వ॥ (ప్ర)బంధాంత (క్ర)మ శుభాంలంబులు వివరించెద
౧ వాసం॥ ॥గీ॥ చైత్ర వైశాఖ ఫాల్గుణ గా శ్రా
వణములు. మార్గశీర్షయు జ్యేష్ఠ మాసములు
ను. మరియును వివరించ కార్తిక మాఘములను.
కృతులు లోనవిని శుభము గు. కృతి వాసా॥ ౧౬౭
౨॥ పక్షం॥ ॥గీ॥ మొనసి శుక్లపక్షమున
కృతిరచయింప శయమయు మగలు భూగ మతిర
యులు. కృష్ణపక్షమునను. కృతిరచయింపు
డు. సుకవిత్వైన వారు. సాము పరా శ॥ ౧౬౮

౩।। తిథి।। గీ।। ధరణి పంచమి దశమి యు· ద్వా
దశియును। గరిమె నెకాడు సులయుందు· కవివరు
డు। కృతుల నొనర్చిన· నిరుపమ మిశ్రిలచరంయు· నాత్రి
విశరద్మసరియగాగా (గ) గద్య।। ౧౬౯ ।।
౪।। వారములు।। గీ।। ఇందువాసరమునచ్చు గురువార
మున బుధ। వాసరమున। జీవవారమునను·
కవులు కృతుల నొనర్చ గలుగు సుభాగ్యంబు విజితబాణ
విషధి మూంగా।। ౧౭౦।। గీ।। సరసినంద గర్భ (ద) జ
యుతికె పూర్ణల। క్షమ ములిలాంది భూమి కాంత వశ్చె
వాంఛలు గగనబిజ వాంఛలు కెంవాపదులు। నిలుపి
మెలుగలు గునిగ ముదిదాఖ।। ౧౭౧।।
వ।। యతిశుభాశుభ కాల విషయంబు।।
అనంతరంబు ముకృతాచర్యానాపిధానంబు వివరించెద
అక్షరముల మెలం।। కం।। స్వరములను వర్గపంచ
క। నరుడు గనంత స్థమాంపుల స్తి యంయుకృతుల౦,
దిరములు గను మూత్రా బసు· బరగుం గరపురి
విహార పథ గోపవిహారా।। ౧౭౨।।
గీ।। స్వరములును కచటతప వర్గములు లధరణి సుర
లు· గరిమె తపవర్గ రెఫ వకారములును। విహావ
యలశషహాల్ వైశ్య పంచ శక్షలు త్రయములు

కూ(ర్ము)లన గయూం శా॥ ౧౨౩॥

గీ॥ మాతృరా పూజశాయక మను జ విభుం నికదల
నుద్దేశమెయు నరించి కవివరుండు। భవ్యమగు రావ్య
మైన ~~శా~~ నను గ్లవ్య మ్మైన ~~శా~~। గూర్చ రా రం(ఘు) విబుధు
లు కేంధరనిలయా॥ ౧౨౪॥

గీ॥ వరుసస త్నవిధంత ధావన మొనరిచ్చ
స్నానమొనరించి ధౌతవ(స్త్ర)ములు గట్టి
పుష్పమాల్యద్యలంకృతి బూనిన విభు
డగుచు పూజా గృహంబున కరుగవలయు॥

సీ॥ వరవిలమంగల పాత్రఘటంబుల వెలసిల్లున
త్రలాం నివతను తవిబుధ। గణములు సంతోష
తవితుడై కూర్చుండ। చి(త్ర)కంబులంబున శిరము
మెరయు॥ ప్రాజ్ఞుడై కవిశేఖరుడు సుమాసేన
సేనుడగుచు। గౌరీశ పాదాబ్జ మలు బూజ
చియును। న్యాస పూర్వకం। బగను విప్రాద్యర్థ
రంబుల నమరుదత్తదుపచిత మగు (ద్ర)వ్యముల తోర
డనేర పురాంర। వెరువిరను పూజ గావింప
వలయు॥ సురుతర సూక్ష్మ లీల తోడ శాస్త్రోక్తము
గను। సాధు గణయుంథ గరళపురాధినాథా॥

విప్రాది మాతృకలనుంచ వలసిన విధానం॥

॥గీ॥ బరగ సుమము హారం తర్పము నం(బు) శస్త్ర మంచ ధ
శ । తండులంబుల తగ భుజ దవ యు. విశాల ।
ముగను । చౌకంబు గాం వించి హాస గు సాల్లు ।
చౌకము ఉం(డ)జేసి రండు రశా శ తాంగా॥ ౧౨౨॥

గీ॥ వి(ప్ర) బాహుజ. వైశ్యశూం(ద్ర)(ప్ర)ముఖ
మాంత్రకల శవృని ధికల్పన ము తోం యు నగ్ని ।
సదనము న వైత్య మూలను. సరవి పవన
దెశను విధి యుంచ దుంత యురవ దే వా॥ ౧౨౩॥

వి(ప్ర) మాంత్రక పూజా విధానము॥

సీ॥ ధవళ (పు)ష్పానముల ధవళాంబరంబును.
ముక్తామణి వి(భ) భూషణములను.
గౌరవ గంధంబు న రూపరజ్యూ ధూప ధూమ
బున వృవ ధూకబిజ । స్వాహా దంబు సార
రంభాదళ పా(త్ర)స్థ పరమాన్నం ।
నుచిత భక్తితెనర్పించి ధవళ సారస కరి కాసిన
రమ్యరత్న । వల్లకీ పుస్తకాన్విత పాణి ధవళ దే
హ విలసిత వి(ప్ర) మాంత్ర కను (బూజ
జేసి కామ్యము ప(క్ర)మించినను శుభము గలిగు
ధృలను గర పుర-శా॥ ౧౨౬॥

ఇందుకు మం(త్ర) విధి । ॥గీ॥ శ్వేత జలజా

తవాసినీ సేవిత మాల్య। భూషణాంబరధా
రిణీ భూషణపర్ణా। మాతృకాపూజయా మన్వహా
వాక్యసిద్ధి। రమెంతనుమేశం లబ్ధశుభమగునిందు
వతాంశి॥ ౧౮౦। రాజమాతృకాపూజావిధానం।
సే॥ రమణీయ రక్తావస్త్రంబును కుంకుమగం
ధమె జ్జాని పుష్పములు పోతవుమాల। ర
వాశౌజ్జరాగభూషణములు. పరిమళ రక్తధూ
పంబులైల। భాసితంబైన దీపంబు బామాంకర
చపకాగవతంబైన సారత రఘ్ఫలతాంపో రమదేవ
ననువెంబునర్పణంబునరించుమనసాయుక్త
కాదిదిక్షలు। కార్యాంచిత పాస్యజ్జాంతరక్త
వారిరుపాపతికాశన భూరిశేలాంభ। దీప్తగాత్రి
సురాజమాతృకానుగొలచికొలుతులానన్దిన శుభమ
ను కొత్త వాసా॥ ౧౮౧॥ ఇందుకుమంత్రవిధి॥
గీ॥ రక్తజలరుహవాసిని రక్తమాల్య।
వస్త్రభూషణధారిణి బావుజాత
మాతృకాపూ~~[illegible]~~ జయాంమ్మవహ మ్మనువాక్యసి
ద్ధి। రమెంతమనుచుగొలుశుభము పొందు వతాంశి॥
ఇంక్కడనింకా వక్కన రెండు మాతృకల పూజా విధా
నంబుండ వలెను। (పు) శిలగానిరయుండదెదుగను

క ప్రాయపేదు.

! ఇక చిత్ర కవితా విధంబు ప్రాయఁ వలయును.

వ॥ ఆనంతరం చిత్ర కవితా లక్షణంబు వివరించెద

చక్రబంధ లక్షణం॥ గీ॥ లవిని పది మెట్లు

నారు పద్మాలు ఘుటించి। వాటి లూవ నపెకైనవరు

నినాము। వ్రైన। క్రమము వని వివననదించె। చక్ర।

బంధ మని పల్కుదురు బుధులు పార్వతీశ॥ ౧౮౩॥

లక్ష్యం॥ శా॥ సత్యాభూగ వింటుధున దర దంతా

సారాబ్ధి పుత్రేంక। రాక్ష తాత్వ ధారజ బాదిభాస్వ

త్వవచః పురాంతరి ప్రాభవా। నిత్యా వాక్య శవిభా

షణోత్తర భవాని నాథ శర్వ తనురా।

~~[illegible]~~ రా శ్వా త్రాసద శిక్షు పాంతిని యమా

రాగఘ్న వారాధర॥ ౧౮౪॥

పుష్ప మాలికా బంధం ౦॥

గీ॥ నా... మాలలు గావించి నది మిక నోర స్థమైయు

డు వరంబు। కడమ విప్పులు। మొద మూడని

వరుస లతు దతి బలుక। పరగనది పుష్ప

మాలికా। బంధము భవా॥ ౧౮౫॥

లక్ష్యం॥ చ॥ శ్రీతవేంతజా వశరచ్చి చిరవ్చిధార

జితేన బాణతెత్రి వితతతపాంతపాంతవా త విధి

విష్ణుల. విభూంధరతశీతబాతసు, స్థితయయుతవేతరా
గశీవిశిష్ఠశీశ భవజభూంజనాజ్ఞంరయు(త్ర) వనువభూంత
లూలవరవ(జు) వనీ(కే) వుభూమరాముదాల॥ ౧౭౬॥
3॥ పాదగోపనవృత్తలక్షణంబు॥
గీ॥ సరవితిదవక్త్రథంబునచనృకంబు.
మరాడు పద్యాలు గను(వా)ని వైంసగత్రింద,
నెక్రపదమెరిపురించిన నెలజన విరయు,
పాదగోపనవృత్తంబు భావజారి॥ ౧౭౭॥
లక్ష్యం॥ నరగరుడొరగావనసమాగమపోరరవి(వు)
పాల. భూంధరశర సామమండ, జతాంగజనీరవ, సు
దివా. నిష్ఫలం. పారభవదావతరదాక్షుపలాశ
మతాక్షరాత్రరా॥ ౧౭౮॥
4 కంకణబంధలక్షణం॥ గీ॥ రహితనికయకవిధంబుగా వ్రాసి
మధ్య, నెక్కవర్ణంబు విడిచియుంచి వనరదాని,
తొడవన్నిందయు బన్నిన రవెదుకలరు, నదియు కంకణ
బంధబలుద్భుతాంతో॥ ౧౭౯॥
లక్ష్యం॥ గరపురవర మురపంగశర, గరధరశరపార
పొరగౌరపుర పారస్థిరవరచరసారకర స్మితవారధ
రజేరధారసరసరవరవా॥
5 కంచగర్భచనృకనూలు, కెనెరిచముపకె వృత్తంబున,

విరివిగ రెండక్షరములు విడిచి యతులు కదం
బరువు పొందించిననది, సరసంబునకందగర్భ
చక్రక ~~కమ్ము~~ ముభవా॥ ॥౧౮౦॥

లక్ష్యం॥ చ॥ భవ, గరకంఠ పావక విభాకర నేత్ర
లోచన సనాత్మ గౌర వహార భుజంగధరేశ పురరాక్షసనా
శనక పర్వతకన్యకాధవ సురరాజపాలశశిశేఖరశంక
రవశానిచిత్ర గా, భవహార [illegible] ణ(త్ర) భూవగరవ
పుణ్యనివాస సగ్రాత్మజాధిపా॥ ౧౮౧॥

పుష్పగుచ్ఛబంధలక్షణం॥ గీ॥ పైన కింపుల నెక్కు
కపర్దములనిచి రెండు పంక్తులగా ~~[illegible]~~ వ్రాసిరెం ~~[illegible]~~ డు
గులు, పెలపులను గల్గు విపులమౌగల్గునదియె,
నవ్యమగు పుష్పగుచ్ఛబంధము పురారి. ౧౮౨॥

లక్ష్యం॥ ఆ॥ రాజక లాప వంసగ గౌరక్షణా నిత్యభితే
శజాంతకా, రాజీవ గోత్రపాలయుక పరాక్షేసకత్తు
లభోగ భాసురా, రాజసుర గణ ధీర జీవరాక్షసన
ర్త్య యుత (పు) భోగ ధరా, రా ళిపదేశవాళి పనిరక్షగు
ణజ్ఞ సభావశంకరా॥ ౧౮౩॥

నాగబంధలక్షణం॥ గీ॥ నాల్గు మూలల విరవివర
ములలను దనం, మొదలు తొలకను ముగతల్చు కదియని
విరి. దనర నిరు పద యెదెయుక్కమంత్రులను. గలయం.

ఇట్లు కనబడిన గళబంధంబు చిత్రవిచిత్రంబు॥ ౧౬౪
లక్ష్యంబు॥ చ॥ పురహర దానవారణ వనప్రాంత గణ
(వి)జనిర బంధశేఖర రసగభీర విదారక శివశ్రావణ ధర్మగసా
రబాంధవ। త్రిపుర సురగేయమాన మణిహారభాసుర వృ
విహార గోధవా। గరధర రాజపరి, పరగౌరిహరి
(ప్రి)యుభాగకారణా॥ ౧౬౫॥ పద్మబంధలక్షణం
గీ॥ అష్టదళములు (వ్రా)సి మధ్యకేంద్రంబు। మొదలవి(శ)
మష్టరేఖ పుష్పమదలదెవియయు। విపుల ముఖ్యపద
నెల. పుల తిరుగనా మమానుధర గల్గు పద్మబంధంబు భాగ
లక్ష్యం॥ చ॥ కరధృతశూలభాగ కరకర్మజనాప్తసాధు
రక్షక। కరభగణవానని ధికొరగ పరాంచిత ధర్మరక్షణా।
కరయుత శిష్టపోషణ బలకర్మ్ము రశిక్షక సర్వము నిత్రుజా,
కరిముఖ మాంగళ్య వరకల్పక. వారిజ ముఖ వర।
౬ గోముఖ(త్రి)కాబంధ లక్షణం॥ వ॥ ఈ పద్యంబు గెలిచెం
డు పంక్తులుగను (వ్రా)సి యెక్కెక్క వర్గములు { పదవిమించు
క్రిందు మీందు. గసరి గాకెర విచదువ.
సమరుగా ముఖ(త్రి)కాబంధము నమదెంశా॥ ౧౬౬॥
లక్ష్యం॥ హరిశివయుత హౌత హరిమత
సురనర హిత భాగి హరసుతను వర వాణి.
శరభవ పిత సిత హరి నుత॥ గరధరనత పార్వతీశ

వారగతచ్ఛవసౌఖ్యా.. ౧౯౯ ॥
ఈరతిచిత్రకవనల। సారంబుగ గలవు పంక్తిభావప్ప
లన్నై.. గౌరవమున సత్కవులగు వారలు యీంకవసనే
ష్నవలయుమహోశా॥ ౨౦౦॥
వ॥ అనంతరంబు షట్ప్రత్యయంబులు వివరించెద.
గీ॥ జగతి ప్రస్తారమును వృత్తసంఖ్యనష్ట
లబ్ధతెలియుల గలక్రియలవితవృత్త
నధ్వనక్రంబును దిష్టమునగబంధ
ములషట్ప్రత్యయంబులు వెలంగి భూపా॥ ౨౦౧॥
౧ ప్రస్తారవిధం॥ గీ॥ వరుస గురువులు వాలుగ నొవ్రాసి.
గురువు క్రింద లఘువు విధివలపలనందమునగను.
సమముగా బెట్టుడావలిష్టక్రగురువులుంచ ప్రస్తా
రమగు. వంద్యపంచవదనా.. ౨౦౨ ॥
౨ ఛందోజాతవృత్తసంఖ్యావిధం। గీ॥ లవినిప
వ్వింశతిఛందములను గల్గు।
వృత్తములనెల్లదెలిసి రెట్టింపరముగ
బెంచి దత్సంఖ్యతోడదచెన్నినంత
సంఖ్యగూడిదంగను వృత్తసంఖ్య బరగు.. ౨౦౩
నష్టలబ్ధవిధములు॥ సీ॥ సరవి నిషడ్వింశతి ఛంద
ములనుగల్గు వృత్తసంఖ్యలయందు వికృతము

గా। నీవెఱ వృత్తంబు నియుల తృంయునంవ స్నానావేఋ
తొసుక వంశముతాని॥ సరితొమ్మైనలఘు వడి. సరవచ్చైస్తైనను
గురువు గూర్చురాగ గురతవయు గ। నద్ధింబ గూడనిన చ్చుట
ంతెయుక్కట్టు కలంతు గాజెసి చూక్కంబు గాగ।
నదియుయుం నధ్ధింబ సమంము నకరయుల ఘువు.
చెసికేని గురుతా న పద్మితారర. నష్టులబ్ధియు
తెలసి ల్లు నదనిద్రయుంతు.

ఇక (ప్ర) గరప యుక్షార్థిక ఛవవినాశం— ంశ
ఉద్దిష్టము నకు విధం॥ సీ॥ సమపాదవృత్తం
బు సమము గా (వ్రా) సి। యుచ్చందము ననదింరుచ
లవృత్త। మనవెనదిగన యుప్పుతావృత్తంబు
ప్రస్తరించియుత గచ్ఛవ్వమతిని॥ వెలయునెకొం
త్తారవృద్ధిగా వృత్తంబు క్రిందవె ఱయువైచ పాదుగా
ను~~కై~~ గురువు క్రిందయ బరగన రెఱలుక డకు
బాద్రెరాచి యుక్కడల వృల క్రిందవె ఱయుగొని
యుంము వాటెమె కటి। గూర్చియు వెఱ సంజ్ఞను
గురువరము గ। బలుకను ద్దిష్టమని యుష్టబడి
యెసచల। భవ్య గుణావర గరపుర భవనభర్గ
॥ లఘుక్రియ లక్షణం॥ మేరు నభంద స్సంజ్ఞ నెక్క
ట తగచెప్టి మహిమెక్కటియునుంచి వరూనితముల

కునను౦చిరెండెయుక్కువ గుణ్యము నరెండుగా ద్విగుణీం
చిరెండు మూడుగను జేసి. మూడునాల్గైన
[illegible] నిక్రియజెంచి దిగువ వెనకటంతరంబుగ
నువెయుదయ నొక్కక్క సంఖ్యబెంచుందగా నిల్చు చేయు.
పత్తతిగా వెఖదాప్రకుల వచందము గ గల్గిన
వృత్త చందము ప్ప. వింతలఘు వృత్త
యు గురు వృత్తములను దెలియు నిన్నాయయుంచు
నుదరిగెబుయుక. నదిలగత్రి యయుండురు మదనప్రైరి
౬॥ నధవచ(క్ర)లక్షణము॥ సీ॥ ఆదినొక్కయిబెద్ది
యరూకేఖ ద్విగుణించి క్రిందవాయనమర్చి పైందాగాను
గూర్చుయువెక్కకెక్కువత్వైన వెఖ్త్రైతంక్రొనుండిన (వా)
ము పంక్తైనున్న. ద్విగుణించి పైసంఖ్యలాగినంత
యమును దెల్పవెలవల. నొక్కలు గడియుడిశ.
లెలవెంచంగ చందంబు వేఖ కెక్కువ్తైన నియుపుచుగా
రూపాణవరూపాముల నుగురు లఘు వృత్తము
ల దెలియుబయకే. నిది యుధర నధ్వచ(క్రం)బు యం(త్రు)
భ్రగ్గ॥ ౧౦౨॥ గీ॥ లనదలంనార పయుశబ్దల
క్ష్మణార్థ వైద్యుత్తె వున్న గాని ముద్యవిశ్రుతము గ
దెలియు గాదగుస త్ర్వి౦ధ్రయు నవస్త్యముగను ము(ద్రు)
త్రయయుంబయు భైరాగి ఘూంటా॥ ౧౦౩॥

౨౬. ఛందముల లక్షణము..

వచనము. కొందఱు ఛందంబు లెన్నియనిన
ఉక్త ౧. అత్యుక్త ౨. మధ్య. ౩. ప్రతిష్ఠ. ౪. సుప్రతి
ష్ఠ. ౫. గాయత్రి ౬. ఉష్ణిక్ ౭. అనుష్టుప్ ౮. బృహ
తి ౯. పంక్తి ౧౦. త్రిష్టుప్ ౧౧. జగతి ౧౨. అతిజగ
తి ౧౩. శక్వరి ౧౪. అతిశక్వరి ౧౫. అష్టి.. అ
ధృతి ౧౮. అతిధృతి ౧౯. కృతి. ప్రకృతి ౨౧. ఆకృ
తి వికృతి ౨౩. సంకృతి ౨౪. అభికృతి ౨౫. ఉ
త్కృతి ౨౬. అన షడ్వింశతివిధంబులయ్యె.
తజ్జాతంబులగు వృత్తంబుల వేరువేర వివరించెద ౨౭

కం. భువిలో ఛందము లెఱుగక. కవితలు వచియింప
వాక్యకారణము నిసత్తు వెల్లను డువుదురు. పూం.
భవశరగరవల్లటేశ. శైత్యావిసాంకా. ౨౧౦..
గీ. మరగగవసగాలు దగగద్య పద్యములను బాసి
ల్లు చుమండుగద్య కువాండ్దనాయుతి. గలగనెరదు
ము పొంత వాక్యప్రభావ. ములను దగు నది వచన
బు తెలుగున కునరా.. ౨౧౧..
చరణనియమంబు తెరా విస్మరితగ తంబెలంగ
పద్యములు సత్కృతులం. గరిమెను చ్ఛందంబులు
సరసంబుగ నేర్పరింతు. శైలనివాసా.. ౨౧౨..

వ.. అష్టపదంబుగ ననుష్టుప్ నందు ప్రతిప
ద్యంబునకు లఘు నిమిది యుక్తాక్షరంబులు గల వృత్తం
బులు పుట్టెనందురా.. ౨౧౩.. విద్యున్మాలా వృత్తం
విద్యున్మాలాఖ్యాతంబంచున్ ప్రోద్యద్భూతిన్ మాగాగా
గూడన్ సద్విద్యా జ్ఞానాప్త్యంగా రామా ద్యద్భక్తసంఘు
చేదాం... UUU. UUU. UU–. మగణాలు రెండు గు
రువులు.. ౨౧౪.. చిత్రపద వృత్తం..

భారుగణింబాగుగయుక్తిన్ మీరును చిత్రపదం
బున్ వారణాద్దైత్యవినాశా. శ్రీరజతాద్రి
నివేశా.. U..భ U..భ UU రెండు గురువులు

౩.. భుజగశిశురుత వృత్తం.. అజునిను తననయుగా
హిన్ భుజగశిశురుత మౌనే.. భుజగకుల పతి శయ్యో
హారా. త్రిజగదవనవిహారా.. =..=..=..=.. ..న ..న
..UU యగణములు గల్గి.. ..౨౧౬..

౪. ఉపస్థిత వృత్తం.. ముందు గభద్వయరంబుల్
జెందిన నుపస్థిత మౌధరన్ సుందర మందర శైలావిభా
వెందు.ధరాగిరిజాధిపా ..=..=.. U..భ U.. ~~భUU~~
U.U రగణములు గల్గియును. ౨౧౭.

౫.. భద్ర వృత్తం.. బాలుగాసుర ఫలన్ వెలివి
నెల్లపగు భద్రమున్ బాలచంద్రధరశంకరా..

U I U ర III న U I U ర గ గా ముల గల్గి ॥౧౮౨॥

కం॥ తీరముగను సంజ్ఞ నుంచియును. మురువృగజని
యుంచి వృత్తములకు యము ముల భ్రాసుర గతిగూర్చ
గవలయయున్ గరశఫురాంధ్రశబ్దకర్త్రం ధసదేశా॥ ౨౧౯॥

వ॥ మదియను వచింపబడిన పంక్తిరయము మమి
యుక్తింబులుగల పదములవృత్తములు బుట్టె
సందురు. ॥౧॥ ప్రణవ వృత్తం॥ అందుగ్రమా
న్యగలరయుం గూర్చన్ పొందొం ద్యుతి జ్వాసగు
న్నిత్యానందా పో తసరగంధరా. వందారు
బృందావమును ప్రొంచున్॥ -- మ-న-య-గ ౧౨౧ --- ౨౧౦

౨ శుద్ధవిరాట్ వృత్తం॥ గం గాత్మ వ్యజ గంబులన్
దగం॥ రం శౌద్ధ విరాయ ముద్యుతిన్. శ్రీగారంచిత
శీల భూసువరా. సం గీత (తే) యు. సత్త్వ గెలచరా॥
మ- స- జ- గురువు. ౩౪౫- -- ౨౧౧

౩॥ రుగ్మవతీవృత్తం॥ రూపవిలాసారుగ్మవతిన్.
సద్రూప భంయుంబున్ దూంచుస గంబున్. సారవత
మ. ద్యు(శ్శీం) తిరపెంచె. త్రిపుర విరాశ
సింధుని మంగా॥ భ- మ- స- గ- ౧౬౬ --- ౨౧౨

౪॥ ఇంద్రవజ్రం॥ తారా(రి)వాసాంత గు తాజ
గాఢిన్ ధరా(గ) శ్రీదంత్ర యుతిన్ రమించున్

ధారా ప్రధా మౌనిచ్చిన గాత్ర బ్రాస్వరాళ్వ
గారేంద్ర వజ్రంబు ను కొనుకందా॥ ౨౩॥

౫॥ ఉపేంద్ర వజ్రం॥ ద్విపేంద్ర సంజ్ఞం దిన
విక్రమంబుం॥ జ తపి తెంగా జత జల్ గ గం
బుగ్, కృపాంబు దితెలుగనెంచు గాని,
ఉపేంద్ర వజ్రంబగు నుద్వయంబుగ్॥ ౨౪॥

౬॥ ఇంద్రవంశక వృత్తం॥ కామ మారా త్రి భైరాగ
గంబుగ్. వేరు ను గూర్చు భువ విశ్రమ మంది,
నెవు మునెందువ నియ్యచు రాగాప్తు మను మా
యుక వృత్తమయ మెంచ్చుగ్, ల॥ భల॥ భ ల॥ భలల్
గగంబుగ్. ౪౩౨ — ౨౫॥

స్రగ్విణీ వృత్తం॥ తి గురు స్రగ్విణీ వృత్తమా
ధా తి లారా, బాగు గన్నాల్గు రేఫంబులుగ్ గూడి
నన్, రాగ దూరానగ శ్రాంతించియుంగ నిత్తా. రా
గ వాసాంజ గ ధ క్షేమ తక్క్యం తితా॥ — ౨౬

.. ర భుజంగ ప్రయాతము..

హరి ప్రా భుజంగ ప్రయాతాఖ్య చెప్పా
కరి స్త్రాం తతెర్డుగ్ జగ ప్రాపు లక్ష్యం, హర
శ్రీపదా నాల్గు యమాను మహెంకా. సరి ప్రా జలురె
గ్రోర, సంసార దూరా॥

౯ తోటక వృత్తం.. విలసిత తోటక వృత్త
వెలగు సజాల యసింధుర సజ్ఞం. పాయుప్ర
గ విశ్రమ మంబు ధు వెంచెన్. జలనిధి సూదా
నికాకర వతాశి. __౨౨

౧౦ మత్త మయూరం..
తారన్ జూడన్ మత్తమయూరంబన నొప్పున్
తారత్రైధిక్ మద్యం గ గాత్రింకరి సంజ్ఞం. చెరు
నివశాంతిస్తు యశేషాంబర దాభ్యా. గౌరీలోలా
శ్రీపురసాంతా వీరశాంతా. __౨౨౯..

౧౧. సుమంగల వృత్తం.
నెగడైన వృత్తనిను మంగలవృత్తం.
బగురన్నెతింద గ ననంత విలాసా..
నిగమార్థ సద్గుణ నిధి తృజ సాగన్
దగులారపావని దయాని వశాంతి .. __౨౩౦

౧౨ వనమయూరం.
నాదికవి తాంభజస న(క్ర)మగ గొల్పెన్.
మోదమయ గర త్రయుత పుష్పగుర్తి
తి(తి)న్. వెదమయురుగ్ఞ తరవాత
నమయంతయూరం. బాదరతనింపాం
దప్పన బ్జ ~~[illegible]~~ రి పుపతాక్షే.. __౨౩౧.

౧౩.. వసంతతిలక

శ్రీ రావణానుజును ధీవ భుజాగ గాత్రిన్
సారంబుగా విరతిసామజసంజ్ఞ నెంతున్
హారివసంతతిలకోజ్జ్వలను పొంపుగాంచున్.
కారుణ్యమూర్తిన్, జితకాలభుజంగ.
భూషా. - - - - - ౨౩౧

౧౪. అశ్వ (ప్ర) హరణకలితం.

నరసురవర దానవనమనములన్,
కరియుతిదనరుంగ జదనుజజరా.
పరశివము హాపా (ప్ర) హరణకలితం..
బరుదుగ క్రొత్తులందల వదావియం

౧౫. కమలవిలసితమ్.

గరిమెనునననననగగ యులుగూడన్.
స్మర హారకాంతిరయుగ మణియతిపొందన్
శిరనికరుల విలసితమునమించున్.
గరపురినిలయాంగగనక బ్భరా.. ౨౩౪..

౧౬ వనమాలిని.

వనమయియుగ గూర్పం నవ్యమా కార్యవెంచన్
గగనవయియతిజెందు కాంచన (ప్రా) క్షబాహా..
మునసిజమదభంగా మాలినీవృత్తముల్

ఘన నగ రక్ష పురీశా కంజ మిత్ర ప్రకాశా ॥ —౩౩౭

౧౭ మణిగణనికరం॥

చదురుగ నననన నస లయుత నవమంయతి తో.
గరసి నదర మణిగణనికర మలను.
ముదనమదహారణ పుణ్యాభ విహరణ
సమయగరలపుర సదన. ఘనగుణ ॥౩౩౮

౧౮ నదీనవృత్తం

వరుసక్ స సస సాంస వచే వదెంరతౌ దశ సంఖ్య
రహితంనవినింసాగర తలాం బశితా.
తివ్వర దాసుర భంజన వర్తిత కంజభవా
గర తన్నుణ మందిర కాంక్షల సద్విభవా ॥౩౩౯

౧౯ అలసగతి

అతినసన కారభయుల్ దనసి తిరాము.
బలసగతిజెప్పగు నిరామయ శరీరా.
బల వదరిసంఘ వార భాసుర విహారా.
కవిత గరపయుణ నిరామయ భవదూరా ॥౩౪౦

౨౦. ప్రియకాంత.

నయనయల సాపినవదునవద్దుంబుగ
నెంచక్. నయుంబుగ సరజ్ఞ విరతి న
కొప్ప ప్రియకాంతాఖ్య. పావయమనమున

దుక్, ఘనీపవివో రాజ్ఞివకం తాభంగుపా
సనేశవరబుధపాలవయుశీలా॥ ౧౩౯॥

౨౧॥ పంచచామరం.

ధరన్, జరన్, జెరన్ జగన్ము దన్, దశాయు
విన్, సమున్, ధరాధరాత్మజౌ ధరావిరాజితాం
పేర(త్రి)పురవివోర గౌరనీరముకవరీరశం
కరా॥ - - - - - - - ౧౪౦

౨౨॥ శశివిగతివృత్తం॥

ఒమ్ముగపంచభ్రకారగయుక్త నవిశ్రమ
ముగ్, నెమ్మిపదింపను. గూర్పగన
గుశశివిగతిం, పమ్మిచమూర్తకవిష్టవ
లనుకోవడనయున్,
నెమ్మదినెంచుచురు భ్రక్త్ము నిండినవేడు
కమాన్॥ ౧౪౧॥

౨౩॥ శిఖరిణి॥

వనస్వ ధూర్మతియు నివ్వరయతింయు దగన్గా
ముపారణా, పయునం(త్రి)స్త్ర(పా)ప్పాయుప
ననభపపొందునెలమిం, దుష్టరాల్పుత్రపే
రాశిఖరి గెంతనబ్రూను ధరణికొనన్(బ)
పెప్పిందేం(ద్య్)గరపురపత్, కాలపంననా౧౪

౨౪ పృథ్వీ.. సురేశ్వర జసర్ జసర్ యమలుసొం
పుగా గూడియున్, తారంబుగ వినాధిరాడ్వర
తాతారుగాంపృథ్వీంతో. నిరాకారసుదాధరాలగ
దనకవేలాన్పతాం. హారా, గరపురీపతాసితక
లాకర్ [illegible] వవెన్నెస్త్రక్తుగా.. ౨౪౩..

౨౫. నర్కుటవృత్తం..

నిజముగ రు(ద్రు)వి(శ్రు)మమునేరువృత్తాం
నిడెనర్ నజభజజల్ నకారము సంగ్న
ముగా దగిర్,
సుజన నర్కుటంబన సోంబి ల్లిరావ్యము
లంగజుడను జా(గ్రు) గర్వహర గౌరహార
విసుతా.. ౨౪౪

౨౬. మందాక్రాంత వృత్తం..

మందార చాహార వరతాంతతా మ
భ్యుతాకాం, రణంబున్ జయ్యున్ తులా
సరగణను తారేవు. భూరావు(మ)కౌశాం,
సాంద్రక్రాంగ, పశుపతి, తికాంచాబ్దదనాం,
కావున్వేంచేన్. మందాక్రాంతంద గు
గర పురిమధ్యధావ (ప్ర)రామా..
౨౪౫.. ౨౭ శాలాంకదళవృత్తమ్..

కదళీగృహగణములైధుగగవలు మదనుండుల్.
వదలకనుహార విరతావరు సగునుపిమ్.
విదితమ్ము గశివకధయు తెలియుచున
పాలా. శరశ్శమున నలరించుచు జనులు
తెగలతెంపున్.. — ౧౪౬.

౧౨.. మత్తకోకిలవృత్తం..

మందార చాహార విరతిలనశాం మఘ్ఘనా
శా. రణంబుల్. జెండుంపలాపరగణసు
తా శ్రేషుఘాంప. (శ్రీ) శాశ్వా.
సౌందర్యాంగ పశుపతి విశ్వాబ్దదనాకా
ప్రకాశించెన్. మందారాంతందము గర
పురిమధ్యధామ (శ్రీ)రామాం.. ౧౪

౧౩.. సామజాసుర నిగ్రహం రసజాభరేఖలు గూడిన.
భీమ విశ్రమము ధ్వనింతుంచుగ ద్విదారుణసజ్జన
ప్రేమమొందగ మత్తకోకిల వృత్తమంద్యనుతి వర
ధామమం కేచంద్ర శేఖర ధర్మగోచర భైరవా..

౧౬ కుసుమవిలాసవృత్తం.

నాదామోదాభ్యార వవళిజగన్నాంముకా మతేతాం
ఎలాం తే. వెదానందా శ్రీ కుసుమవిలసి ద్విదింబల్ ౧౫౩

వేర బ్రహ్మోశావ వన తులసీత్వకి గంధానుభిరాన్ ॥
శ్రీ దత్తాత్మ్య పాద సను సుగణక నెత్తె ముష్టి దీనపాలా ౹౪౯
3౪ - సారంగ్రైమ సజస్త్ర తుతి. గుము నివిశ్రామంబు పదూ౹౹
విస్తార ప్రౌఢిని స త్వ ప్రఫుల్ల దవగా కా స్థాల విక్రీడితం
బారీలా పింజ గతిక్ ప్రశస్త ముగు పెడా వెల్గారు పోం దారాత్
తారా ధ్వీశవర శ్రీ పురీ నిలయపు వెరా వ సాప్పర ఘ్రాతుల్ంజలయా॥
3౮. పరల - అరుణాన భ్వసజక్ పగంబు లున సిరి లయుక్ వెస
బిరుదయుక్ తరణి సంప్రను తిస్రావిటి బడి ధారాత్రి యానసువింగ
గా తరలయుంపో వుధా మనె ౭ర దైత్య బ్రి కర నిష్పదా॥
గర పురీశ్వర జావ్వా విధర కామ సంపార శంకరా॥ ౨౫౦॥
3౯ ॥ మేఘ విస్ఫూర్జితం
ది మాం ర్యాంగ గాం గా ధర కపతి సబాష్పా ప్రభాపా త్ర్య్యాపా.
కేవలంబై వితత విశ్రాంతి యురు రసముగ్ రాగముల్ గూడి నన్న్
మిరా మిలాం చుక్ భూంసాలు రసభలుగా మేఘ విస్ఫూర్జితాప్పం
బరు దానందాత్మ గర పుర పురపతి లయా మినిరాజి పాశ॥
చంద్రకళా వృత్తం.
కామవైరి రన స్రజి జంబుక్ గంబు వనచర్ గిరిశ విశ్రామ
ముక్ దగు చంద్ర కలక్ నివాముగ జాసురకుండనా ౹ ౨౫౧॥
మత్తేభ విక్రీడితం.
స్మరసంహారక నాచ ముర్దవ వశక్ మత్తేభ విక్రీడితం.

పురరాజం మణిధామ రామ వినుతాఖ్యాంగం ప్రభూపా

నివహా। — ౩౩॥

౩౬ చంపకమాలికే।

సరసులు మెచ్చగా నజభజాజల రేఫలతో ఘటించి వేడ్కన్

విరతియు రుద్ర సంఖ్య విడి విశ్రుత చంపకమాల యొప్పు తాగున్।

గరపురి మంచి రాష్ట్రయుద కాలవా రాత్రు తభుజ్జధరా। — ౩౯

౪౦। వనమంజరి॥

శరశర దంబుద వర్ణ దయాకర సాధులోలజయావహో

ధరసజజాజ షేరేఫలు వెల్లనుదండి గాక వృత్తంచగా।

బరగు చతుర్దశ సంజ్ఞ విరామము ప్రాసిలున్।

వనమంజరి గర పుర వర భూరిజ గన్నయ కాయజా

ప్రియ గోపవాలయా। — ౪౦॥

కరిబృంహితము వృత్తం।

కోరి (త్రి) భువన లు రేఖం తయు నర ర వేం గా సబలికే.

విరామము మున్। గౌరవ వత నుల (త్రి) యోంద శము న

నఖండ ఖండితము గ ఘటించు యున్।

మెరుద నుక్తులందు నవి కరిబృంహితంబున

సత్పూషాపార గరళ పురీశ యంధకు హర వంచ వదన

కళానిధీ॥ — ౪౬..

మాలిని॥ ఉదగ్ర వశీల (త్రి) యోదశ విశ్రమము

ష్ప్రాగ సప్తస్వరాంగమున్॥ తెన్నుగ గూర్చిన వెలు
గు: మూరిని. ధీవరు వెల్లను తించదగున్।
కిన్నరాశ్వముఖ కింపురుష పావన కీర్తి విరాజిత
కృష్ణశరా। దనుగ భూషణ పావర(త్రి)పుర పాక
కశంకర పావనహరా। - - - - - ౧౨॥

౧౩॥ మహాస్రగ్ధరా॥ వివతపాంగ ల్భ్యశిలన్ విదితకరి
యుతింవేద్యపూర్ణ హూనార్యవెంచన్। సతతానగ్ధవ
(ప్ర)కాశాస్త్రతతనపరరగన్సుల యుత్యవంత్రైర పెంపున్।
నవభంగాంశు (ప్ర)కాశాశమనహార మహాస్రగ్ధరంబౌ
మాయాగరపురి నిలయాకంజభ
జాతగేయా। ౧౩॥

కవిరాజవిరాజితం॥
కరిగి లయను సంజ్ఞతను గౌరవహోవళి (వి)ప్ర
నుంచియును సంచితపై। గరి మెనుడుడ్జలగంబు
లుగూడితగన్॥ కవిరాజవిరాజము నా
పరశివ శంకర వైరిభయంకర భక్తప శంకర పాపహ
రా। గరళిపురీశ్వరకాయ నభూధరకాముకభ
రహారకామహరా॥ ౧౪॥

పద్మనాభవృత్తం॥
నెమంబుతో విశ్వ విశ్రాంతి యుజింపని క్షేత్రం

బున్నైసప్త వింబునగగనంబు(నవ) మంబుతూ గూర్చినం
ప ద్మనాభాబ్జ(ప)త్తాంబువాసప్త ప్రచ్ఛేమేలనంగా
కావలెంగదు రాంవరకాన్తరరావె(గ)కంబరా
జా త్ర(ప)కాంత(ప్ర)గర్భ్యాళి. త్రి మత్నాగా.
త్రి(ప)రాంత్ర జాసద్భక్తి బిశాంత రవిందాస్సురన్యత్తప్రాం
గా. ౨౬౦॥

౬౧. సరసిజము.

సాంరమాక్రాంభై మమ్ముల నానాలు దశమతోవ
సరసిజము నకు. పేరు క్ష్మా భవాన్మాన పాణి
మవెంరనవవారణమల గభిరసకలా.
ధ్యాన(ప్ర)జాధరాప విలాసాంధర ఠిరిమధ్యసబదనుజశరా
రారు(ప్ర)మొబ్బి విస్తు తవేరా కరిపదునజనక గరళ
(ప్ర)రవతీ॥ - - - - - - ౨౬౧॥

౬౨. క్రౌంచపదవృత్తం.

మంచివుల ఖాఖ్యార్యరు(ద) పంరమాడొంబ్బ వవిరతి
యుగము భవసభనాన్ములతే. తాల్జుతవోదప్రా
త్రి నిబలులకే(స్మా) మరితరవుల గనుబర గుభిరి(త్రి)కి.
క్రౌంచ పదంబైకావ్య ములంయుకే కమ్భే వవిసుతరర
ధ్రతరలంలా. కాంచన ధా(త్రి) బ్బ గవర భాషాకలుప
నమనరవ గరళప్రయోగా॥ - - - - ౨౬..

౪౫॥ బంధుర మను వృత్తం॥

పరమపురుష శివ భవహారక రుద్రాస్వర
శంకర వేదమయా! ధరణి నగనిన ననస భ
నగగ! పాటిగ రాజ విరాజ మున్నై! పరగిన కవిజ
నగణ మయమ్మై యగు బంధుర వృత్తము భాసుర వాణీ
నిరుపమ గరపుర నిలయుడ విబోధ ప్రాజ్ఞ రాజ
ముం దిల పద్య రగడా॥ ॥ ॥ ౧౬౧

౪౬॥ భాసుర విలసితం।

భాతిగ విబుధులు సన్నుతి శాయున్।
భవ జలధిబై ననస గ పదమంయున్ రతని
తిరమము నుంచిన ధాత్రిం శివశరము
గుము నువెలయున్।
సౌం భాతిశయమ్మువ ముని పావన శిలాభా
స్వర విలసితము రయ రవెంచున్॥
పాతక గహన కుఠార రజగ ద్గర్భ స్థులుం
గరపురపతి ధృతి భీమా॥ - - ౧౬౪

భుజంగ విజృంభితం॥

(శ్రీ) గౌరీశా తాః సంబారా సితనిమమతి
ననగల బాహా రేఖ సమజయ్! రాగాతీతా
భోగా! భోగాంర వాణి సవర వళి ధర భు

జంగవిజృంభితం । వాగీశాద్యదితస్తోత్రావ
రనగధరవోంహశివ వామదేవకృపానిధీ ॥
నాగెం (డ) ధృతింపొంగన తయిధాగర ప్రత్యేకమున
ప్రభావ పటాలవలె ॥ ౧౬౩॥

౨౧॥ మంగళమహాశ్రీ వృత్తము ॥

రామునుత దానవవిరామ బుధపోషానవరత్న
వశిరయుగ్మమును గూడరే కామహారదిభజనన
ద్వంద్వ గగజంబుతగవ్యమగు మంగళమహాశ్రీమ
యుతవృత్తము గరిప్రకరలాలదినసాధశత
తేజగుణకొంశ, కామితఫలప్రదజగన్మయమ
హేశశివ, కాదశబహుధీగరపురీశా ॥ ౧౬౪

గీ॥ జగతి స్వస్థానములు పరస్థానములగు
వృత్తములు మొన్నగలవు తద్విస్తరముగ
తెనుగుకృతులందు బరగవు తెలియమొర,
గాన విడిచితి రచియించకను మహేశా ॥ ౧౬౫॥

వారు వృత్తములు ॥ గీ॥
ఇరువదారక్షరములకు నెక్కువైన
పాదములు గల వృత్తములు బరగు జగతి
నెంచను ద్ధర మాల్లికా వృత్తములవి లవిలయు గ్రామె
మొదలుగా గలదు భర్గా ॥ ౧౬౬॥

షాం ద లు కా భ జ సు ఉం ద గ న కా ర ము ను జెం దు ని రు
మా రు న ఉ ము ం దు ఖ ంయు లా ష్ప్రు ‖
చం ద మ గు (శా) స ంయు షు ల. ద రు చు గా బ ర గ నం ద డి శె
నుం గు । క శు లం దు ను. ల ంయు గ్రా వాం దె వి ంయు. నియుల
జె గి నె ం ది నె గి రా జ వ ర వాం ద ష్ట మ మా ని గ ణ వాం ది శ వ
వె శా. ను ం ద శ ర వా ర వా ఠి చ్చం ద న ము పా ర శ ర దాం దు
రు చి శ్రీ స గ ర ఘం ది ర వు పో శా - - - - - ౨౬౯.
౨ ల ంయు వి ఛా శి । ష ర గ న న (శ్రీ) ంయు ము నె ర షి న స
గ ‖ శు ది ని స ర స ము గూ ర్చ ద గు నె రి ల ంయు శి ఛా శి ‖
వి. ర మ ము లు భా సే శు ష । క ర ము ల గు ప్రా స ము లు
దొ ర ంయు చు ను రా జి ల్లు ను సు ర గి రి వి వా రా ।
ని రు ప మ గు ణా భ ర ణ ప ది ధ్భ శ సు ఫా కి ర ణా ।
పా ఠి వాం ంయు షు నిం (శ) సు శ చ ర ణ న శ బా ణా ‖
స్ఫూ ర్తి శ ద ర వా స రు చి. ర ర ఘు న వి లా స భ వ
పా ర జ ంయు వి కా స శి వ । గ ర శ్లే పు ర వా సా ‖ ౨౭౦
౩‖ ల ంయు వా రి । గ ది ంయు గ సు న గ ణ ము లు
శు దు నె కె టి స మ ము (వ) శి । ష ద ము ల ను ద గి ని జ గి
బె ద లు ల ంయు పా ఠి ంయుం । మ ద న శు ఖ శ ను నిభం
బి డు ర సు శ షు ని క ర ప్పా ద ంయు స ర ని జి శ ప న
స ద ఖ ల చ దా ‖ క ద న జి వ వి ను శ ద శ వ ద న

దనుజరమఠణాభ్యంతు దభ్రరణాసురనిరుపాభర
సుగుణసముదయశివగరళపురసదనశిఖినేత్రా
పకవరణంబులను గొన్ని బ్రాకయముగ
నాల్గుపాదంబులును గొన్ని నంతముగల్గు
దండకంబులనేక విధంబులుండు
వాటి వాటిని వివరింతు వామదేవ ॥ ౨౨॥
౧ చండవృష్టిదండకం॥
నగణంబులు గురుసప్తరేఫాగ్రవెంగూడినం
చండవృష్టాఖ్యపతాదండకంబౌ శివా ॥ ౨౩॥
౨ అర్ణదండకం॥ మొదలననలగూర్చిరేఫాష్టక
ప్రాప్తి చెప్పించినర్ణాఖ్యపతాదండకంబురుద్ర గౌరీ
శవరా ॥ ౨౪॥ ౩ అర్ణవదండకం
ననలగలని చెప్పె దా రెఫలం గూడుగా నర్ణవా
ఖ్యం రవెం. దండకంబౌ దర త్రిపురాంతశివరా.
౪ వ్యాళదండకం॥ సిరినిమొదయనద్వంద్వంబుంచి
యర్ణ మష్టైగ్గాప్తిగావించిన
వ్యాళనామంబునౌ దండకంబండ్రు గంగాధరా
౫ జీమూతదండకం. ధరణినవలమొదనెరా
దశాఖ్యాతరేఫ ప్రయోగంపజీమూతమౌ దండ
కంబండ్రు ~~గంగాధరా~~ సోమరభూంచ్ర మ్మమారీధవా

౬॥ లీలాకర దండకం। నలయుగము దగగూర్చి
యుం ద్వాదశ (ప్రస్తా)క్షర ఘం। జిగిన్నిప్పు లీలాకరాఖ్యం
బునౌ దండకంబం(డు) భద్రు భక్షేత్ర(స్త్రా) సంహారకా।
నారరుహా దివ్యప్రకలాంశే ఖరా॥ ౨౫॥

౭॥ ఉద్దామ దండకం॥ నరగన నల పైబడి నయా
డుగ్ రెఫం(బు) ప్రశస్తంబుగా గూర్చు నుద్దామముగ్ దండకం
బం(డు) భద్రు భద్రై త్రైం(డి) సంహారకా శ్రీ పుర్వేశ్వర

౮॥ శంఖ దండకం॥ క్రమముల ననల నుంచి పద్యా
ల్గురెఫయి (బు)ప్రశస్తంబుగా గూర్చ శంఖాహ్వయానౌ దండకం
బం(డు) సూర్యేందు వహ్నిక్షీరాద వర్క దృంసకా
శమ్పురార్థి శివరా॥ ౨౮॥

౯॥ శేవబ్బ దండకం॥ దివ నగణము యు
గూర్చి యుగ్ రెఫయుగ్ సప్త సంఖ్యాది గ్ గణ
శ్రేణులంజేర్చి ప్రస్తృక్షీరాకె క్కె పెక్కించి నంచం
వృష్టాద్యది కౌదండకంబుగ్ ద గుగ్ నాల్గు పాదంబులుగ్ లే
నిపంక్షంబునే కొంక్షి హిమాన్వైన రాజిల్లు కొదా.
నకార ద్వయంబింపు తోమముండు గానివ్వ యుంతం
హాకారంబు సంధించి యారామోదలుంజాయి
గాగగ్ త కారంబులగ్ నివ్విగాత్రంబు గాజే పుద్ధా
స్థలంబందు. శో భిల్లు కాదేని స్పెబ్బైన హారంత

కారంబు పైనైన సంధించి గురువంతముంగా గణ
త్రించి రాసం బ్బునైనను మొత్తుచుందురు, సుబాళిర
దివ్యా(స్త్ర) సంధాయక శ్రీపురనాయకా. ౧౪౧॥
వ॥ ఇవి దండకాదుల తెరంగు. ఇంకను ఉపగణంబు
బు వివరించెద. ఉపగణలక్షణంబులు.
క॥ లఘువని గురువు లఘువు. గలమున వర్ధిల్లు.
లఘువు గురువు గూడ లగమున గను
గరిమె గురుంయుం గంబు గగ మగు ద్విలఘు లల
మున తెల్పు దశకళావతంసా. — — — ౧౪౨॥
గీ॥ నగణ గలమలు సూర్యగణంబుల తెల్పు
పరిత నల నగ సగము వేర్వురవనిం(డు).
నగణము నగు. రెండు గలము హారగణ సమంబు
నలరు నలగంబు వగణా హావయంబు ప్రగా॥ ౧౪౩
అందుల జాతిభేదంబుల కందం॥
గగ నల భ జ సల గందం, బగును (త్రి) పంచక గణం
బు లారిఉ నలజ, వగు (త్రి) గుణ విరతిజేను.
జగణము దగ దంష్ట్ర గురువు జలజారి ధరా. ౧౪౪
గీతభేదంబులు-
కృతుల యందు మూడు గీతులు విషమములు,
దనరు గీతయు గళ మును సమంబు,

లగునుగేమవెందు నాద్యంబునను దంరాంకరరవిప్ర
కాశగరవురీసా॥ ౧౭౫॥

విషమగేములందునెవ్వగేతలు.

గద్యరణేనాళ్లునివగణములు బరగ ప్రాసమురవెంచ్చు
విరణములవాసికృతులమెరసియుండు॥

షదవగతి. అంరుపవదగతియుందు ప్రాసము
గల్గు నెలమిరవులు మగురునింద్రయుగము.
గలుగువిరతి మూడు గణములునెగురు.
జలజహౌత గణములు స గణము నకరాం॥ ౧౭౬॥

3. అందుమేళయునుగేతి.

ఇనగణంబులు సప్త సంఖ్యనెలమి పాదములును
ఘనములుగాగ గూర్చి నాల్గగణము లకును విరతి
దనగనివి ప్రాసములును దగును మేళ.
నాఖ్యమెనరగేతికృతులయందు నురగ
రాజభూషా॥ ౧౮౨॥

షమగేతులందునాయవెలది॥

అరయు రవిగణత్రయంబు నింద్రయుగంబున
ర్కమంచకంబునర్థము నకు, త్రిగణములను.
విరతిదగునాటవెలదికే నయులనన్నిపదముల
మరుభగార్॥ ౧౭౭॥

తేటగీతి॥ రవిగణంబొక్కటియును సురరాజయుగ
ము, మమను విద్దరుగూడినదగును తేట.
గతి త్రిగుణాంత విరమంబు కేవలులయుండు
దళితమారవర్య గ రఘురఘారామశరావ॥ ౨౯
సీసలక్షణంబు తెలిగించెద॥
గీ॥ భరతనగ సలసేలలలో పలను షట్గ
నములు మీరదను సూర్యగణములును
రెండు సీసము గు ద్విగుణ మిశ్రాంతిచే మహేశా
౧॥ త్రాన సీసము॥
మారమారయూదార మమానేయ గుణసార
మణిమయమంజీర మఘువిదార
గౌరీమనోల్లాసక మనేయకహాస.
కనకాచలశరాసఘన విలాస
వీర రసోత్తుంగ విద్వాతభద్రకురజ్ఞవిహా
గకాండాసంగ ప్రజనభంగ్గ
సారసారిజశిక్ష సకలలోకాధ్యక్ష.
శశిసూర్యదహనాక్ష సాధురక్ష.
శైరసురగణముకుయసంస్థాప రక్షణ
దినమందార కపిలానదివిహార
పార్వతీశ్వరనుతయునవేటుసమార

త్రాసేసంబుద గునయిప్స్ష షణిష వరారా౹౹ ౨౬౧

ప రఖమ త్రాసనేసం౹౹

తాం ఠరాం వొం త తాం తషొంర దాంనవవంశ షాంరాం వశొం షు సు ఖాంరశొం ర్త్యా తాంరు ణాంచనవతాం నినాంరమణిచిత్రా౹ నేరెజమిధ్య సంచాంర భ్రాంగ శాంరదాంధిషశు నాంశిరషుంజితతొందనాంరాంయు ణత్రిరాయుచాంయుశిల తాంరాం(దా) దాంస యు రాంవర ఛవొంద(గ్రి)రాం తాంరి త్రైశాచనరొందాంరిచరితి తాంరశాంధిష జా కశ్రాంధాంరణనతశిరచాంరణా దిత సత్మా తూంరనికరసాం తరగరక్రపురిపి వరిరవిజితి౹ తూంర యునసర్వత(పా)నఘూం రిసీస౹ వెంరివరషగజనంబు ధసాంరవాం త్త్య గాంరు తను దవశొం భ్రాశిరరషగాం౹౹ ౨౬౨

నవక వి(పా)స్సేసు వు౹౹

(౧) పాం ర్వతలాంలగాం వనెంధ్వవెషెల౹ దను జసంతవి జైె(తా) ధిన దుం వు(తి)౹ దాం త్తా శిరెంవాంస్త్ర పాం తకనిదర్వృపస్త్ర కుకే జనయూంకవదూంరభుజగషాంరాం వ్యా(షు) చినాంంబరశి(షు) సంవ(త్వ్యా) దసాంరదరియూం పాంంగమూరశేంగ రంగదబృకెరలు గంగాంజుటాంజూంయు౹ కాంలలతాం ధాం(తా) షాంలతి(తా)౹ గరెశుపురవిపాం రవర

దనీరా ఘాంరభవకుభ్రొన్నివెశశివమహాంశసవనవా
ణాయున గనక విభ్రాసనీ। సమయరవాంబుకెరభు
విమలచరితా॥ ౧౬౩॥

మత్తేభగర్భసీసం।

త్రిభువనేంద్రాంతరా ధేనబంధుసుమనః ప్రా
ప్తాంబికానస్వభూసహాయ। విభవవిలాంకరవి
క్రమాంబిత పురబ్రహ్మ స్వరూంప భావరాజ।
వనవమయూరిస్ఫులవావభావకలనా।
సంగాంగరాగాపహాసవెంద। వరవిభాస్వద్విజ
వర్ధన క్రమ మహారక్షా త జాంధ్ శ్వరా మహోత్సా
గరపురవిహారచిన్మయ పరమపురుష।
భగర్భ తితాపావనగుణా భాసురశివ। శమన దమ
నశీతకరధరమహైరి। సకలకామితఫలద
భుజంగభూంపా॥ ౧౬౪॥

x సర్వలఘుసీసం॥

పరశివమురరిపుంరిశరశరధవను। విబుధవర
పృథులలలితచరిత। నిరుపమవిభవదర
నిగదితగుణగణ గజదనుజహరణ కలుష
మదన। రవిసుతమదగిరి పవినిభమునియుత
హరి~~[illegible]~~ దలరుహాంతజగదవన మహాను। నవశశధర

ధరశివగణపతిధృత మనసిజవిదళనమహోత్సవ
భవ। ధనదసఖాంచరమధితసవనవేలసమరగ
పవిరచితకేలికేచరణానిరక్షిప। గరళపూరమపి
యునగనుబరణగశలములు। సర్వలఘువైన
విరాడ్రూపములు సంస్తుతింపరా॥ ౨౬౩
౬ ఉత్సాహాజాతివృత్తము.
సాహస(సు)కౌశలభానుసహ్యకంబుగాప్తిన. వ్యావహా
రముగ నాల్గుగణములందు. విరతిగాంచునుత్సా
హసంబనెడుజాతి జాతివృత్త ~~ములపలుకు~~ మ
లరుసుకవిరెంచగా। మొంహరెహతగరవులరిగ
మెగ్రేళ(భానుని(ధి)యటం।
ప. అక్కరజాతి.

వరుసనొంద(మ)ద్రాదిదేవరగణంబులు గూడి.
ప్రాంశుశాం(త్ర)రములను. విలుకల్లు మ~~..~~ల్లువపర
గుడిరిజె~~..~~ం. పరమలోకాధారసుతగరవులకు
రభ(ద్ర)వేలాం. కేతవిభుదముతభగరశంకరపదధగుణ
కేంశ. ౨౬౨॥
(త్రి)పదజాతి.
గరిమె ప్రాసములొందిసురవిభులదియపరు
ష్మరిపదపదములనెర పుతెంరాజెల్లు। గరవులి

శ్వరయిల్లుబరగును త్రిపదఖ్యా .. ౨౯౮..

౯.. త్రిపద.

వాసవగణంబులు వరుసతోరాఁ వయాదుల.

భాసురంబగనొక్క భానుగణంబులు వరుసతో
మూఁడు భాసురంబగనొక్క భానుగణంబు. విలసి
ల్లు ద్విగణాంతవిరతిగనివి. పరగును ద్వి
పదరత్నమైత్రీ పురసారథా.. ౨౯౯

౧౦. మంజరి.. శృంగారపురిధామము జేవరతికామము
వరింపుచునుండదయావృంద గోర్వదలుంచుచు. స్త్రాంతికి
బదులుగా(ప్రా)సంబువిడక. విరతులు నొందిం
చి విబుధులు మెచ్చ. బాగుగాగృతులందు.
బ్రాసంబు వేని. ద్విపదయొ మంజరి తెల్పబల్కి
ల సరా. - - - - ౩౦౦..

సురవిభుల మ్రొగ్గురు సూర్యుడొక్కరుడు.
తెరగొప్పు సేతెంపు ద్విగణాంత్యవిరతి.
బరగును గరపు రేశ్వర జూపదిపుడ వరుసతో
సుకవులు పత్రనామాయ .. ౩౦౧
మొదలిటిదద్రాసములతో. మొలునురగ
డలుదు. పద్యములు సత్కృతులమదములరవినుత
కాయుగ. గరితగసత్కృతి కొండగరశపురకా ..౩౦౨

౧ హయ(ప్ర)చార రగడ

ధరణీధర విగణా పృష్ఠకంబు గరిమె మెరించర విరుప గూర్చి
సు గసు గాహయ(ప్ర)చార రగడ దనరు సౌరుడేర
వరదశల హాలిన(త్త) గరిమ రాత్మజాంకల(త్త)· గరళ
నగధ కవిత స్తామసరస చరితశశి లహా౦.. 303

2. తురగవల్గన రగడ..

శ్రీగిరిసహాద పద్మసేవా సేవ్యసేవలు హా౦రు.
నాగభూషణ దీనిచరి(త్ర) నయము నదలంచు
వారుశిరుల గాంతు తనగగ తురు జెలగుతు దగ
వల్గనంబు· హారిగణా [illegible] పృష్ఠకంబు విరతిన
లరు· నాల్గు గణములుందురు.. 304

3. విజయమంగళం..

శ్రీనగేం(ద్ర)జా హ్వాదిశ జితకినాశ జిత్త్రా కాశ·
పన్నగాదిరాజ భూష, పరమపురుష శక్తి పోష
సాధు హ్వాదయ జలజ భృంగ సారసాస్త్ర గర్వ భంగ
బాణవరద లోకపాలక(ధ) నామ గాన లోల
కాంచనా(ద్రి)చాప హాస్య కలుషహార జగ(ద్వ)శస్య
భానుచం(ద్ర)వహ్ని నే(త్ర) పంచవదన ధవలగా(త్ర)
గరపురీశ యని సుమసూర్త్య గణములవెవి మిదించబ
లుక విజయమంగళంబు దనరు హనచతురనా

స్త్ర విరతి. ౩౦౫..

ర మధురగతి. శ్రీ పరమేశ్వర చిత్ర జపా

రణా, పావనవారణ బహుశుభకారణా.

ఇనుండుమతి నొల్లుగు నం(ద) గణంబులు..

దగరు మధురగతి దగు ద్విగుణ లయము తోఁ. ౩౦౬.

౧౩ వారి తాళగతి.. శ్రీ పురీశ్వర శేషభూషణ

నాగేంద్ర వాహనకు తలపోత. ల. యమనుచుచు

ద్విపద నర్గ గణ యు గ మును సురీ (ద) యమ గురు

గూడిన, సరసిసత్కవి జాల మానన వారిగా గతి

తాళధర(తి)తో.. ౩౦౭..

వారకము వెన్నవచ్చుండు. ధారుణీరగ శ్రీ గణం

బదరమౌ నారంగారవన్నైన వాణిని గౌరవమున

బిన్నతిఁ జగ(తి)యు పెంపౌ.. ౩౦౮..

వ.. ఇంతవర్కు యతి ప్రాస గణ లక్షణంబులు.

కులుంబులు వర్ణంబులను వర్ణంబులకు వర్ణ రాశులను

శబ్దసంధులు. బంధకవితంబును పుత్ర(పు) పాదం

బును దండక, ద్విపద, రగడాదులు వివరించితి.

అనంతరంబు దోషంబులు వివరించెద. ౩౦౯

దశదోషలక్షణం

క.. క్షితి లోఁ దశ దోషవివర్జితము గరచియు

చ వెలయుచు చెలువగ సుకవుల్. కృతులను వితవే.
ధ్యానివతము తిచె గరిపురి విహారము దన విదూరా. ౩౧౦
గీ॥ పరుసతోఁ దనుచెందేటి భంగములను. సంశయం
బు(క్రొ)మ్మంబు విసంధికములు. వ్యర్థము విరోధము పర
ష్టప(క్ర)మములను. వెలయు ప్రమత్తులనదశవిధము
–భవా॥ ౩౧౧॥

౧. ఛందోభంగదోషము.

రం. గప్తుపులను చందోభంగంబగు గురులఘువు గబ
ల్లినధ్వసారంగ యిను బారయిచ్ఛి తతురంగయునం
సుకవుతెంచరాగ విధురా॥ ౩౧౨

౨. యతిభంగం.

సకలజగదధీశ ఘోర దైత్య వినాశ. మహవిహార
శివ మహేశయనుము. శ్రాంతిరహిత వయుగను రచి
యించనది యతిభంగము (డు) బుధులు హృదహా.

పునరుక్తిదోషం –

తరుస బవికి నశ్బ్ంబు తిరుగ బలుక.
శబ్దపునరుక్తియగును రసజ్ఞు వెంచ॥
సమితంబు కృతులనైకార్థమైన. సర్థపునరుక్తిల
విరమింతు కవితల॥ ౩౧౪॥

లక్ష్యం॥ సొంపు మీరంగ విక్రమ సూర్యుడంచు

సకలసద్వృత్తి సమార్యదలుంచు. బలుకే. శబ్దపునరుక్తి
యుగుకవిశేవరులు బెమొగడగరపురాంధీశ ధవలవి(గ్ర)హామూర్తీ
కా. ౩౮౭.
అర్థపునరుక్తి. తమనగరమహారుండు నుకమల హా(తి)
పు(త్రు)భంజనమదనగమపుష్టరమణి. తనయుదుర్ధము
దసుందనుచు బలుకి. నర్థపునరుక్తి మగు నిఖిలాంధ్రనాథా.
వ్యా.. సంశయార్థం.. గీ.. హానివద్ధతిరుగబాయక
సను గని. గూఢతలపునవానిగొంకిజేరు మ నికుములు.
సంశయార్థంబు గాన్పింపు. సకలలాగకపాలసమ్మేళన
(అ)(క్ర)మదోషము. కళమునను బాలచం(ద్రు)ని
శిరమునసారంగమును. విచి(త్రం)బొరు ~~xx~~ నకు.
ధరియించె గరపురోశ్వరు. దరుదుగనన(క్ర)మంబు
నగుకుకములందు. ౩౮౮.
వృద్ధదోషము. మిడుకవల కకేము. గుడిచెడవతని
తెరం. నెప్పుడుగూడవేమినిద్దగద్ది. యును చవునెరు
లబల్లనవనిలావృద్ధదోషంబు నగుగిరం(ధ్ర)శాహ
దేశా. ౩౮౯.
వ. నిరోధదోషము. పుర మహాంవారమంగంబుల
ముఱువు గజనియించినట్లు ముక్తామణులు.
వరుగోమణులకు హారములు గుడు కానన వెఱ్ఱ

మురు నివాసించెదరింక మమునను మిణు గురు పురు
భాను గణించె. నదియెటును మయు విరోధంబు జూచి
ప్రక్రియ ములు. సన్నుతామర(శ్రీ)పురీశ్వర మమహేశా
గాలవిరోధ దేహము. మహోత సూరెల్ల దయు.
బుస్సమానమెంచ. తెలియంతు రాకుండ బులు మెంచుగ
లయు కంఠమ్ము. ఒతివృత్తి వ సంవత్కాలంబునందు నన గ
కాలవిరోధంబునగు గిరీశా.. 32.. ధరణివిలయుమరంతి
దోషంబుల రసిసుకవి. జనులును వార్యములేన ఋసకలభ్ర
గ. భాగ్యములు గల్గియుందురు మము దమరుసరస తరవ
శ్రీగరపుర నివాసా.. 34.. సీ.. యతి గణప్రాసంబుల మవిహ
(ధా)స్వార్థ్య వర్గపలంబులు వరుస తత. రుచిత (గ)హంబులు
(ఋ)చిరమౌ సంధులు తెలియ సంస్కృతము నుడె నుగజేయుచు. వి
ధములు గణ లబ్దె దంబులును భాష దేహ వార్థంబనుదశ
దోషములును. కవిత(ఋ)బంధమునేక్షు ఉతిరయుంచు శుభకాల
మునుమాతు కార్పనంబును విచి(త్ర). కవనయు(ప్ర)త్యయములనలం
కారగతులు చందములు త(ప్పు) భిన్నత్రిబాలమయును. జాతువిద్ధ
రమాంవి కాబాతవృత లక్షణ మవెప్పుతించి. దక్షూల్రై.. 35.. శ్రీ.
ఇతి గరళపురీశాంకిత లక్షణగ్రంథస్స వరాస్తు. శ్రీశ్రీశ్రీ.. ఈ గ్రంథము మ
వ రాజశ్రీ వెంకటరంగం నాయుడు గారి కలవృత్తురారం వారియున
జుంట్లెనశరభలింగం క్రోధ సం. ఆషాడ బహులు. 7 బుధవారంనాడు వ్రాసి పూ
ర్తి కాయుడమాయునది. సాంబశివార్పణమ్..